МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY FOR EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ZAPORIZHZHYA NATIONAL UNIVERSITY

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
FACULTY OF MANAGEMENT

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЛОГІСТИКИ
CHAIR OF ENTREPRENEURSHIP, MANAGEMENT OF ORGANIZATIONS AND LOGISTICS

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
БАКАЛАВРА

на тему Удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «ДЖОІН АП!»

THESIS FOR THE BACHELOR'S DEGREE

Improving Financial Management at the Travel Company JOIN UP!

Виконав: здобувач ступеня вищої освіти бакалавра,
групи гр. 6.0731-гктс
спеціальності 073 Менеджмент
освітньої програми Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу А.Ю. Пругло
Керівник доц. каф. П,МОтаЛ, доц., к.е.н. М.В. Хацер
Рецензент доц. каф. П,МОтаЛ, доц. к.е.н. Ю.І. Полусмяк

Запоріжжя
2025

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту
Кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 073 Менеджмент, освітня програма Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____к.е.н., доц. Павлюк Т.С.
«____» _____20___ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Пругло Альбіні Юріївні

1. Тема роботи Удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «ДЖОІН АП!»
керівник роботи Хацер Максим Володимирович, к.е.н., доцент,
затверджені наказом ЗНУ від «16» грудня 2024 року №1966-с
2. Строк подання здобувачем роботи «___»_____ 20__ р.
3. Вихідні дані до роботи документи фінансової та статистичної звітності досліджуваного підприємства за останні роки, наукові праці, спеціальна економічна література, матеріали періодичного друку в яких висвітлюються проблеми формування системи управління персоналом.
4. Перелік питань, які потрібно розробити:

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з основної частини і додаткової. Основна частина містить такі структурні елементи: вступ, сутність (3 розділи – теоретичний, аналітико-дослідницький, проектно-рекомендаційний), висновки та рекомендації, список використаних джерел. 1 Розділ – Теоретичні та методичні аспекти управління фінансовим станом на підприємстві – складається з 3 підрозділів: 1.1 Сутність та теоретична характеристика фінансового стану суб'єкта господарювання; 1.2 Теоретичні підходи до управління фінансовим станом компанії; 1.3 Методичні підходи до аналізу фінансового стану підприємства; 2 Розділ – Дослідження управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!» – складається з 3 підрозділів: 2.1 Організаційно – економічна характеристика туристичної компанії «JOIN UP!»; 2.2 Аналіз фінансового стану туристичної компанії «JOIN UP!»; 2.3 Оцінка ефективності управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!»; 3 Розділ – Шляхи підвищення

ефективності управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!» – складається з 2 підрозділів: 3.1 Комплекс заходів удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!»; 3.2 Шляхи усунення збитковості діяльності туристичної компанії «JOIN UP!».

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Хацер М.В., доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики факультету менеджменту ЗНУ	22.01.2025 р.	22.01.2025 р.
2	Хацер М.В., доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики факультету менеджменту ЗНУ	05.03.2025 р.	05.03.2025 р.
3	Хацер М.В., доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики факультету менеджменту ЗНУ	03.04.2025 р.	03.04.2025 р.

6. Дата видачі завдання 22.01.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Узгодження теми, складання змісту	січень	виконано
2	Вивчення літературних джерел	січень	виконано
3	Збирання матеріалу на підприємстві	лютий	виконано
4	Обробка матеріалу	лютий	виконано
5	Виконання розділу 1	лютий	виконано
6	Виконання розділу 2	березень	виконано
7	Виконання розділу 3	квітень	виконано
8	Формулювання висновків	травень	виконано
9	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	травень	виконано
10	Подання роботи на кафедру	травень	виконано

Здобувач вищої освіти _____ А.Ю. Пругло
(підпис)

Керівник роботи _____ М.В. Хацер
(підпис)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ В.О. Шишкін
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: «Удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «ДЖОІН АП!»»: 70 сторінок, 19 таблиць, 2 рисунка. Перелік посилань нараховує 41 найменування.

Об’єктом дослідження є управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!».

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних основ управління фінансовим станом та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!».

Методи дослідження – описовий, порівняльний, аналітичний, табличний, графічний, балансовий, метод статистичного аналізу, групування та узагальнення даних.

Актуальність теми даної роботи обумовлена тим, що у період воєнного стану в Україні та, відповідно, економічних проблем, ним зумовлених, управління фінансовим станом компанії відіграє ключову роль у його конкурентоздатності на вітчизняному ринку.

Під час виконання роботи було розглянуто теоретичні основи управління фінансовим станом компанії. На основі теоретичного матеріалу було проаналізовано діяльність ТОВ «JOIN UP!», а також запропоновано заходи щодо удосконалення управління фінансовим станом досліджуваного підприємства.

Отримані в кваліфікаційній роботі результати можуть бути використані керівництвом ТОВ «JOIN UP!» в практичній діяльності і сприятимуть удосконаленню діяльності вітчизняних підприємств.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ, ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЦЕНТРИ ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЮ

ABSTRACT

Qualification Thesis: «Improving Financial Management at the Travel Company JOIN UP!»: 70 pages, 19 tables, 2 figures. The list of references includes 41 sources.

The object of the research is the financial management of the tourist company «JOIN UP!».

The aim of the qualification thesis is to study the theoretical foundations of financial management and to develop practical recommendations for improving the financial management of the tourist company «JOIN UP!».

The research methods include descriptive, comparative, analytical, tabular, graphical, balance sheet methods, statistical analysis, data grouping and generalization.

The relevance of the topic is determined by the fact that during the period of martial law in Ukraine, and consequently the economic challenges caused by it, the management of a company's financial condition plays a key role in maintaining its competitiveness in the domestic market.

In the course of the thesis, the theoretical foundations of financial management in an enterprise were examined. Based on the theoretical framework, the financial performance of «JOIN UP!» LLC was analyzed, and measures for improving the financial management of the company were proposed.

The results obtained in the qualification thesis may be used by the management of «JOIN UP!» LLC in practical activities and will contribute to enhancing the efficiency of domestic enterprises.

MANAGEMENT OF FINANCIAL CONDITION, BUSINESS OPERATIONS, EFFECTIVENESS, FINANCIAL RESPONSIBILITY CENTERS, PERFORMANCE MANAGEMENT SYSTEM

ЗМІСТ

ВСТУП 8

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ 11

1.1. Сутність та теоретична характеристика фінансового стану суб’єкта господарювання 11

1.2. Теоретичні підходи до управління фінансовим станом компанії 14

1.3. Методичні підходи до аналізу фінансового стану підприємства 19

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТУРИСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ «JOIN UP!» 26

2.1. Організаційно – економічна характеристика туристичної компанії «JOIN UP!» 26

2.2. Аналіз фінансового стану туристичної компанії «JOIN UP!» 32

2.3. Оцінка ефективності управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!» 42

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТУРИСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ «JOIN UP!» 47

3.1. Комплекс заходів удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!» 47

3.2. Шляхи усунення збитковості діяльності туристичної компанії «JOIN UP!» 53

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ 64

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 67

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

ВВП – валовий внутрішній продукт

ГК – грошові кошти

ДЗ – дебіторська заборгованість

КЗ – кредиторська заборгованість

ТК – туристична компанія

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

УФС – управління фінансовим станом

ФС – фінансовий стан

ЦФВ – центри фінансової відповідальності

ВСТУП

Актуальність теми дослідження обумовлена зростаючою роллю ефективного управління фінансовим станом підприємств туристичної сфери в умовах воєнного стану та економічної нестабільності в Україні. За наявності значних фінансових викликів удосконалення управління фінансовим станом стає необхідною умовою забезпечення життєздатності підприємства, підтримання його конкурентних переваг на внутрішньому ринку та стійкості до зовнішніх ризиків. Особливої ваги проблема набуває для туристичних компаній, діяльність яких характеризується високою мінливістю попиту, валютними ризиками та підвищеним рівнем операційної невизначеності.

За сучасних умов, підприємства туристичної галузі, зокрема компанія «JOIN UP!», потребують посилення фінансової стабільності через впровадження ефективних механізмів управління фінансами. Необхідність удосконалення системи фінансового управління пояснюється також впливом сезонності, коливань валютних курсів, змін у законодавстві та макроекономічній ситуації, що вимагає комплексного підходу до підвищення фінансової ефективності підприємства та зміцнення його стійкості.

Теоретичну та методичну основу дослідження склали праці вітчизняних і зарубіжних учених, які присвячені питанням фінансового управління підприємством. Зокрема, А. Шеремет і Е. Негашев [39] розглядали методику фінансового аналізу як комплекс інструментів для оцінки фінансової стійкості підприємства. А. Василенко [8] досліджував стійкий розвиток підприємств в нестабільних умовах економічного середовища. І. Яцух [41], Н. Захарова та І. Ладунка [18] акцентували увагу на методології оцінки фінансового стану та шляхах його покращення. В. Бугай і В. Омельченко [6] розробили підходи до оцінки фінансової стійкості, а А. Громова і К. Крамаренко [9] досліджували ефективність використання

фінансових ресурсів підприємствами. Праці О. Ярошевської [40], С. Анохіна [1] та М. Білика [3] доповнюють наукову базу дослідження аналізом ліквідності, платоспроможності та економічної стійкості підприємств. Узагальнення наукових поглядів дозволило сформувати комплексний підхід до управління фінансовим станом компанії.

Об'єкт дослідження – управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!».

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!», зосереджені на методах оцінки, контролю та оптимізації фінансових ресурсів з метою підвищення ефективності діяльності та мінімізації фінансових ризиків.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних основ управління фінансовим станом та розробка практичних рекомендацій щодо його удосконалення в туристичній компанії «JOIN UP!».

Для досягнення визначеної нами мети, необхідно виконати такі завдання:

1) Розкрити сутність та теоретичні засади фінансового стану суб’єкта господарювання.

2) Проаналізувати теоретичні підходи до управління фінансовим станом компанії.

3) Дослідити методичні підходи до аналізу фінансового стану підприємства.

4) Провести організаційно-економічну характеристику туристичної компанії «JOIN UP!».

5) Оцінити фінансовий стан та ефективність управління фінансами туристичної компанії «JOIN UP!».

6) Запропонувати комплексні заходи для удосконалення управління фінансовим станом та усунення збитковості її діяльності.

У процесі виконання дослідження використано комплекс методів, що забезпечують всебічність і об’єктивність аналізу. Застосовано описовий метод для формулювання теоретичних положень і характеристик фінансового стану підприємства; порівняльний метод для співставлення фінансових показників у динаміці; аналітичний метод для інтерпретації фінансової інформації; табличний і графічний методи для візуалізації даних. Також використовувались балансовий метод, методи статистичного аналізу, групування та узагальнення даних, що дозволило отримати всебічну картину фінансового стану підприємства та обґрунтувати практичні рекомендації.

Інформаційною базою дослідження стали для першого (теоретичного розділу) – наукова література, наукові статті, ресурси мережі Інтернет, другого розділу – матеріали регулярної фінансової звітності туристичної компанії «JOIN UP!», третього розділу – огляд новітніх заходів із удосконалення управління фінансовим станом.

Практичне значення кваліфікаційного дослідження полягає у можливості використання її результатів керівництвом туристичної компанії «JOIN UP!» для вдосконалення фінансового управління, підвищення ефективності прийняття управлінських рішень, оптимізації використання ресурсів та зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку.

Результати дослідження у вигляді тез доповіді були представлені на науково-практичній конференції «Молода наука – 2025».

Кваліфікаційне дослідження складається із 3 розділів, 8 підрозділів, налічує 19 таблиць, 2 рисунка. Перелік посилань нараховує 41 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Сутність та теоретична характеристика фінансового стану суб'єкта господарювання

Фінансовий стан (ФС) компанії можна розглядати як складний економічний показник, що демонструє рівень забезпечення бізнесу фінансовими ресурсами, його здатність провадити господарську діяльність, можливість виконувати фінансові зобов'язання та підтримувати стабільний розвиток. Як справедливо вказують О. Яцух, І Ладунка та інші науковці, цей показник є одним із головних критеріїв для оцінки ефективності роботи підприємства; визначає конкурентоздатність, інвестиційну привабливість, фінансову стійкість і шанси на подальший розвиток. ФС компанії – результат взаємодії багатьох внутрішніх і зовнішніх чинників, що впливають на рівень її платоспроможності і фінансової стабільності. [41, с. 174; 18, с. 63]. У таблиці 1.1 розглянемо параметри ФС компанії.

Таблиця 1.1 – Параметри ФС компанії [23; 9]

Параметр	Опис
Ліквідність	спроможність компанії своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання
Платоспроможність	здатність компанії до своєчасного виконання своїх фінансових зобов'язань у повному обсязі
Фінансова стійкість	здатність компанії підтримувати стабільний баланс між власними та залученими коштами
Рентабельність	відношення валового прибутку до загальної собівартості, що визначає рівень прибутковості
Ділова активність	інтенсивність використання фінансових ресурсів, тобто оборотність активів та швидкість повернення інвестицій

Фінансовий стан є багатогранною категорією, тому наукова література, зокрема, О. Хотомлянський, О. Піскунов, К. Салига та інші подають різні підходи до його визначення.

- ресурсний: розгляд ФС як комплексу фінансових ресурсів компанії,

що забезпечують його господарську діяльність.

– результативний: оцінка ФС компанії на основі результатів діяльності, тобто за результатами аналізу показників прибутку та ефективності управління фінансовими ресурсами.

– збалансований: розгляд ФС як співвідношення активів, зобов'язань та капіталу компанії, враховуючи потребу у фінансовій рівновазі та виборі оптимальної структури фінансування.

– функціональний: передбачає аналіз ФС компанії з позиції забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами для його стабільної роботи та подальшого розвитку [27; 38; 31].

Відтак, на нашу думку, ФС компанії доцільно схарактеризувати через домінуючу роль у забезпеченні його стійкості та довготривалого розвитку. Зокрема, безпосередній влив на інвестиційну привабливість, позаяк стабільні компанії характеризуються більшою привабливістю для інвесторів та кредиторів. ФС має безпосередній влив і на конкурентоздатність, дозволяючи компанії мати гнучку реакцію на ринкові виклики, зокрема, розширювати свій асортимент продукції та/або модернізувати виробництво. Окрім цього, фінансова стабільність має наслідком фінансову безпеку, що сприяє реагуванню на фінансові кризи, знижує ризик неплатоспроможності, дозволяє підтримувати безперебійне функціонування компанії. Ефективність управління виступає важливим аспектом фінансового стану, адже достатній рівень фінансових ресурсів дає змогу оптимально розподіляти кошти, інвестувати у розвиток та реалізовувати стратегії зростання.

На ФС компанії має вплив ряд чинників, які поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні чинники залежать від рівня менеджменту компанії та його стратегії, натомість зовнішні чинники знаходяться поза його безпосереднім впливом, утім суттєво впливають на рівень фінансового стану.

Внутрішні чинники: ефективність управлінської діяльності, структура капіталу, рівень витрат компанії.

Ефективне управління підприємством передбачає оптимізацію

операційних процесів, раціональне управління фінансовими ресурсами, впровадження антикризових стратегій та ефективний контроль за витратами.

Структура капіталу компанії – це співвідношення його власних і позикових коштів. Висока частка власного капіталу забезпечує фінансову стійкість, а висока частка позикових коштів у структурі капіталу, хоч і відкриває можливості для розширення діяльності, проте може спричинити виникнення надмірного боргового навантаження.

Щодо рівня витрат, то, як вказує зокрема С. Анохін, до зниження рівня рентабельності компанії можуть призвести надмірні операційні (оплата праці, оренда рухомого та нерухомого майна, витрати на придбання сировини), фінансові (сплата відсотків за користування залученими котами), інвестиційні (інвестування у придбання або модернізацію обладнання, інвестування у розширення виробничих потужностей) витрати [1].

До зовнішніх чинників, які відіграють основну роль у стійкості компанії до економічних викликів та можливості для розвитку, як зазначають В. Бугай та В. Омельченко, можна віднести економічний стан та економічне середовище, рівень конкуренції на ринку, податкове навантаження, валютні ризики [6].

Економічне середовище складають макроекономічні фактори, зокрема рівень інфляції, рівень ВВП, рівень безробіття та державна монетарна політика. Вказані фактори суттєво впливають на фінансову стабільність компанії, оскільки сприяють або зростанню, або створюють перешкоди для розвитку.

Рівень конкуренції у відповідній галузі визначає необхідність визначення стратегії позиціонування компанії на ринку, інноваційності продукції чи послуг, ефективності застосування маркетингових кампаній, підвищення рівня репутації компанії на ринку, а також гнучкості цінової політики компанії. Тобто, рівень конкуренції може сприяти розвиткові компанії.

Податкове навантаження впливає на фінансовий стан компанії. Так,

негативний вплив мають високі податкові ставки, нестабільність податкового регулювання. Натомість, стимулюючий вплив мають податкові пільги та субсидії.

Компанії, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, зазнають впливу валютних ризиків. Зокрема, це стосується компаній, які залежать від імпорту чи експорту продукції, товарів чи послуг. Валютні коливання відображаються на собівартості туристичних послуг, дохід компанії та його фінансову стабільність. Також, девальвація національної валюти збільшує витрати компанії.

Як відзначає А. Василенко, сукупність вказаних чинників зумовлює потребу для компанії у гнучкості політик та адаптації до зовнішніх чинників шляхом пониження ризиків та використання доступних можливостей для стабільного розвитку [8, с. 313-315].

Дослідження фінансового стану компанії повинно розкривати особливості управлінської діяльності та напрями здійснення управління фінансовим станом.

1.2 Теоретичні підходи до управління фінансовим станом компанії

Ефективність здійснення управління фінансовим станом (УФС) компанії має важливий вплив на конкурентоздатність, здатність до розвитку в умовах змінного ринку та фінансову стійкість компанії. Власне, таку ефективність можна схарактеризувати як систему заходів із управління фінансовими ресурсами, зниження ризику, забезпечення відповідного рівня ліквідності та рентабельності.

Наукова література, зокрема В. Кремень та інші, подає низку підходів та теоретичних концепцій УФС компанії, що мають свої особливості та сфери застосування [16].

Зокрема, класична концепція УФС компанії базується на традиційних

принципах фінансового менеджменту, сформованих ще в XIX–XX століттях. Основою цієї концепції є раціональне використання фінансових ресурсів, контроль рівня доходів та витрат у їх співвідношенні, підтримка фінансової стабільності компанії. Ключовими інструментами вказаної концепції виступають бюджетування, управління грошовими ресурсами, аналіз фінансової звітності. Компанії, що дотримуються класичних підходів, прагнуть досягти фінансової стабільності та знизити ризики через підвищення ефективності використання активів та оптимізацію витрат.

Неокласична концепція передбачає динамічні аспекти управління фінансами компанії та його адаптації до зміни ринкових умов. З метою прогнозування фінансового стану компанії, неокласична концепція використовує економіко-математичні методи – для оцінки фінансових показників, інформаційні технології – для обґрунтування фінансових рішень. Інструментами неокласичної концепції є фінансовий аналіз, моделювання грошових потоків, управління ризиками, інноваційні фінансові стратегії [31; 39; 15].

Системна концепція розглядає УФС компанії як єдину систему, що перебуває у взаємодії із внутрішніми та зовнішніми чинниками. Відтак, важливим для даної концепції є необхідність комплексного аналізу усіх складових фінансової діяльності: ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності. У інструментарії системної концепції: інтегровані методи оцінки та управління, що допомагають своєчасній реакції на зміни фінансової стратегії компанії. Отже, використовуючи вказану концепцію, компанії розробляють адаптивні механізми управління фінансами, враховуючи взаємозв’язки між різними економічними показниками [31; 39; 15].

Натомість, стратегічна концепція УФС орієнтується на довготривалий розвиток компанії та формування його стійких конкурентних переваг шляхом розробки фінансової стратегії, яка дозволить компанії не тільки забезпечити короткострокову фінансову стабільність, але і досягти сталого економічного

зростання. Серед інструментарію вказаної концепції є управління інвестиціями, формування структури капіталу, фінансове прогнозування. Використання стратегічної концепції дозволяє компанії розширювати ринки, покращувати фінансову ефективність та розробляти антикризові заходи у разі економічних нестабільностей [31; 39; 15].

Ефективне управління забезпечує компанії можливість підтримувати стабільний рівень ліквідності, оптимізувати витрати та дотримуватись фінансової дисципліни, що розглянемо у табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Основні фінансові інструменти контролю [19; 31; 39; 15]

Інструмент	Опис
Бюджетування та фінансове планування	- прогнозування грошових потоків; - раціональний розподіл ресурсів відповідно до стратегічних цілей компанії; - забезпечення фінансової стабільності у довгостроковій перспективі.
Моніторинг дебіторської (ДЗ) та кредиторської (КЗ) заборгованості	- уникнення касових розривів; - забезпечення стабільності розрахунків.
Аналіз ефективності використання активів та рентабельності	- оптимізація фінансових показників; - підвищення прибутковості.
Використання фінансових коефіцієнтів та показників, таких як, коефіцієнт ліквідності, рівень платоспроможності та оборотність капіталу	- своєчасне виявлення фінансових ризиків; - мінімізація фінансових ризиків.

Застосування вказаних інструментів контролю дозволяє компанії забезпечувати підтримувати стабільну діяльність, ефективно управляти ризиками та підвищувати конкурентоздатність під час змін ринку.

Характеризуючи ефективне УФС компанії, на думку А. Музиченко, І. Ладунки, варто виокремити фінансове планування та прогнозування як його невід’ємну складову, оскільки саме завдяки ньому можна оцінити поточний стан компанії, формувати стратегічні орієнтири розвитку, оптимально розподіляти ресурси, мінімізувати фінансові ризики [23; 18].

Застосування вказаного інструменту передбачає розробку та реалізацію стратегій для підтримки стабільної діяльності компанії, раціонального використання ним фінансових ресурсів, сприяє досягненню ним поставлених

фінансових цілей. Головною метою фінансового планування та прогнозування є визначення джерел надходження та напрямів використання коштів з метою забезпечення ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості компанії.

Ключовими функціями фінансового планування є прогноз фінансових показників, визначення джерел фінансування, контроль і розподіл ресурсів, а також оцінка ризиків і розробка заходів для їх зниження.

Так, оцінка та прогнозування фінансових потреб компанії дає змогу визначити необхідні обсяги фінансування та їхні можливі джерела, розподіл фінансових ресурсів відповідно до стратегічних цілей допомагає уникати неефективного використання капіталу, формування механізмів контролю за фінансовими потоками дозволяє попередити можливі кризові ситуації, розробка фінансових стратегій розвитку забезпечує конкурентоздатність компанії у довгостроковій перспективі.

Фінансове планування – це процес оцінки майбутніх фінансових показників компанії, враховуючи поточні тенденції, ринкових змін і економіко-математичних моделей. Основною метою інструменту можна визначити ідентифікацію потенційних ризиків і можливостей для підтримання фінансової стабільності та ефективної діяльності компанії.

Методи фінансового прогнозування включають в себе: екстраполяційні методи, що базуються на продовженні існуючих тенденцій у майбутнє (наприклад, аналіз трендів); економіко-математичні моделі, які використовують статистичні та аналітичні методи для оцінки можливих змін у фінансових показниках; методи експертного оцінювання, які передбачають залучення спеціалістів для формування прогнозів на основі якісного аналізу та сценарний аналіз, що дозволяє оцінити можливі варіанти розвитку подій та їхній вплив на фінансовий стан компанії [26].

За цих умов, виснуємо, що фінансове планування та прогнозування виступає одним із ключових інструментів управління фінансами компанії, сприяючи його стабільності, стійкості та розвитку в умовах конкурентного

ринку.

УФС компанії також неможливе без ефективного ризик-менеджменту. Ризик-менеджмент у фінансовій сфері охоплює процеси ідентифікації, аналізу, оцінки, мінімізації та страхування фінансових ризиків для забезпечення стабільної діяльності компанії.

Фінансові ризики бувають внутрішніми (в межах компанії) і зовнішніми (зумовленими макроекономічними чинниками) та охоплюють кредитний, інфляційний, процентний, операційний, валютний ризики і ризик ліквідності. Кредитний ризик – це ймовірність невиконання зобов'язань контрагентами, валютний – наслідок коливань курсів, інфляційний – загроза знецінення прибутку, процентний – зміна ставок за кредитами, ризик ліквідності – відсутність коштів для покриття зобов'язань, а операційний – наслідок управлінських помилок або шахрайства [10, с. 25–27].

Управління ризиками передбачає застосування ефективних механізмів їх мінімізації, зокрема: диверсифікацію (розподіл ресурсів для зменшення залежності від одного сектору), хеджування (застосування фінансових інструментів), формування резервів, оптимізацію структури капіталу, підтримку ліквідності, а також розробку антикризових планів.

Важливим інструментом є страхування, яке компенсує фінансові втрати та підвищує стійкість компанії. Серед актуальних видів: страхування кредитних і валютних ризиків, фінансових збитків та відповідальності перед третіми особами [10, с. 76–77].

Отже, виснуємо, що ефективний ризик-менеджмент у фінансовій сфері виступає як один із основних елементів забезпечення стійкості компанії, його платоспроможності та конкурентоздатності. Використовуючи сучасні методи ідентифікації, аналізу та мінімізації ризиків, компанія має можливість зменшити потенційні втрати, покращити прогнозування та забезпечити довгострокову фінансову стабільність.

1.3 Методичні підходи до аналізу фінансового стану підприємства

Під час розгляду аналізу ФС компанії відзначаємо, що він виступає ключовим інструментом оцінки стабільності, ефективності управління компанії та його здатності виконувати зобов'язання перед зацікавленими сторонами. Аналіз надає змогу ідентифікувати фінансові ризики, оцінити ліквідність, рентабельність, фінансову стійкість і оборотність активів, визначати напрями для розвитку та оптимізації ресурсів компанії [37].

Як зазначає А. Шеремет, методологія аналізу ґрунтується на використанні фінансової звітності компанії, економічних показників, включаючи різноманітні аналітичні підходи та інструменти. Зокрема, сучасні підходи до аналізу базуються як на традиційних фінансових коефіцієнтах, так і на комплексних аналітичних методах, що враховують динаміку економічного середовища та стратегічні аспекти розвитку компанії.

Для проведення комплексного аналізу ФС компанії застосовують різноманітні методи оцінювання, що мають власні особливості та забезпечують одержання необхідної інформації для ухвалення управлінських рішень. Використання цих методів дозволяє не тільки здійснити оцінку поточного фінансового стану, а й визначити тенденції до його змін, виявити основні фактори впливу та спрогнозувати майбутні фінансові показники [39].

Основні методи аналізу ФС компанії, на думку науковців: горизонтальний, вертикальний, факторний, коефіцієнтний та трендовий аналіз. Кожен із цих методів має свою специфіку та застосовується для вирішення певних завдань у сфері фінансового менеджменту.

Горизонтальний аналіз передбачає дослідження змін окремих статей фінансової звітності у динаміці за певні періоди. Застосування цього методу дозволяє здійснити ідентифікацію основних тенденцій розвитку, оцінку динаміки зростання або скорочення фінансових показників, аналіз впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на фінансовий результат. Порівнюючи показники за декілька звітних періодів, видається можливим здійснити

оцінку стабільності ФС компанії та спрогнозувати можливі майбутні зміни.

Натомість, вертикальний аналіз вивчає структуру фінансової звітності шляхом виокремлення питомої ваги конкретних статей у загальному підсумку. Наприклад, у балансі аналізується частка конкретного виду активів від загальної суми активів, а в звіті про фінансові результати – співвідношення окремих доходів та витрат до загальної виручки. Це дає змогу оцінити структуру активів, капіталу та зобов'язань компанії, а також виснувати щодо їх раціональності та ефективності використання [9; 27].

Завдяки факторному аналізу визначають ключові чинники, які впливають на зміну фінансових показників. Зокрема, застосування цього методу дозволяє визначити ступінь впливу кожного з конкретних факторів на кінцевий фінансовий результат у діяльності компанії. Найчастіше, вказаний метод використовується для визначення впливу обсягу продажів, собівартості продукції чи рівня витрат на прибуток компанії. Завдяки використанню детермінованих або стохастичних методів факторного аналізу компанія може ухвалювати виважені управлінські рішення, орієнтовані на оптимізацію фінансових процесів та ефективність функціонування [27].

Коефіцієнтний аналіз базується на розрахунку та інтерпретації фінансових коефіцієнтів, які характеризують ліквідність, фінансову стійкість, рентабельність та ефективність використання активів компанії. Використання цих коефіцієнтів надає змогу провести порівняння із нормативними значеннями, середньогалузевими показниками або динамікою змін у межах компанії [40].

Трендовий аналіз – це інструмент визначення зміни фінансових показників компанії у середньостроковій перспективі. За допомогою трендового аналізу виявляються закономірності розвитку компанії та прогнозується його фінансовий стан. Трендовий аналіз здійснюється за допомогою статистичних підходів (регресійний аналіз), результати подаються за допомогою графічних методів. За його допомогою забезпечується прийняття обґрунтованих стратегічних управлінських рішень

[39].

Попри зосередження на розрахунку та інтерпретації фінансових коефіцієнтів одного із видів аналізу фінансового стану компанії, як зазначає О. Ярошевська, варто вказати, що основні фінансові показники використовуються також і у інших методах, внаслідок чого маємо розглянути їх детальніше [40]. Зокрема, комплексна оцінка фінансового стану компанії є неможливою без визначення рівня ліквідності, рентабельності, фінансової стійкості та ділової активності компанії, і, як наслідок, дозволяє оцінити ефективність використання ним своїх фінансових ресурсів, його здатність виконувати фінансові зобов'язання, рівень прибутковості його діяльності, а також конкурентоздатність на ринку.

Ліквідність компанії характеризує її спроможність своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання. Основні коефіцієнти: коефіцієнт загальної ліквідності (поточний коефіцієнт), який характеризується відношенням оборотних активів до короткострокових зобов'язань. Підвищений показник свідчить про достатність ресурсів для покриття боргів; коефіцієнт швидкої ліквідності, що враховує лише високоліквідні активи (грошові кошти (ГК), ДЗ) і демонструє, наскільки компанія може погасити поточні зобов'язання, уникаючи продажу запасів; коефіцієнт абсолютної ліквідності, який характеризується співвідношенням ГК до короткострокових зобов'язань, що визначає найбільш критичний рівень платоспроможності [24, с. 42-44].

Фінансова стійкість відображає структуру капіталу компанії та рівень його залежності від зовнішнього фінансування. Основні коефіцієнти: коефіцієнт автономії, що визначається часткою у загальному обсязі активів власного капіталу суб'єкта господарювання. Вище значення характеризує більший рівень незалежності компанії від зовнішніх джерел фінансування; фінансової залежності, що визначається як обернена величина коефіцієнта автономії, демонструє частку залучених коштів у загальній структурі фінансування; забезпечення власними оборотними засобами, тобто

спроможність компанії до покриття поточних потреб за рахунок власних ресурсів [1; 3; 6].

Рентабельність характеризує прибутковість компанії та рівень ефективного використання ним ресурсів. Коефіцієнтами рентабельності наукова література визначає рентабельність продажів, тобто частку чистого прибутку у виручці, що демонструє прибуток, отриманий компанією із кожної одиниці виміру доходу; рентабельність активів як ефективність використання всіх активів компанії для отримання прибутку; рентабельність власного капіталу, яка визначається дохідністю власного капіталу, що є суттєвим для інвесторів та акціонерів [40].

Також, з метою аналізу ФС компанії застосовується і поняття оборотності активів, яке виявляється через коефіцієнти: ділової активності, який відображає ефективність управління оборотними активами та використання ресурсного потенціалу компанії; оборотності активів, тобто кількість обертів активів за певний період, що сприяють генеруванню доходу; оборотності запасів, який визначає швидкість реалізації товарно-матеріальних запасів; оборотності ДЗ, що вказує, як швидко компанія отримує платежі від своїх контрагентів [11].

В Україні аналіз ФС проводиться на основі національних нормативних актів (закони, стандарти, інші підзаконні акти, методичні рекомендації) та міжнародних стандартів фінансової звітності, які встановлюють методи розрахунку основних показників та принципи управління фінансовими ризиками, правила складання фінансової звітності.

Компанії, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, також використовують Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) [3]. Основні вимоги цих стандартів: прозорість і достовірність фінансової звітності; єдиний підхід до обліку активів, власного капіталу та зобов’язань; дотримання принципу справедливої вартості; вимоги до розкриття фінансової інформації.

Наголошуємо, що фінансовий аналіз можна вважати важливим

інструментом для управління компанією, за результатами якого доцільно ухвалювати обґрунтовані стратегічні та оперативні рішення. Систематичний моніторинг фінансових показників спрямований на вчасне виявлення ризиків на ранніх етапах їх виникнення, оптимізацію використання ресурсів та забезпечення сталого розвитку компанії в умовах конкуренції.

Втім, варто відзначити, що ефективне управління компанією потребує не тільки оцінки його поточного ФС, але і прогнозування можливих змін. Методи прогнозування дозволяють адаптувати діяльність компанії до змін у зовнішньому середовищі, передбачати виникнення ризиків та ухвалювати відповідні управлінські рішення.

Основними методами фінансового прогнозування наукова література визначає такі види аналізу: регресійний, трендовий, SWOT, сценарний.

Регресійний аналіз – це метод прогнозування, що визначає залежність між фінансовими показниками та чинниками впливу. Він дає змогу оцінити, зокрема, вплив виручки на прибутковість чи позикового капіталу на стійкість компанії, екстраполюючи дані на майбутнє.

Трендовий аналіз також ґрунтується на історичних даних і дозволяє виявити сталі закономірності змін фінансових показників. До основних моделей прогнозування належать лінійні, поліноміальні, експоненційні та логістичні [27].

SWOT-аналіз дає змогу оцінити сильні й слабкі сторони компанії, а також зовнішні загрози й можливості. Сильними є фінансова стійкість, ефективність управління, слабкими – залежність від одного ринку, кредитне навантаження. Аналіз допомагає формувати напрями розвитку та враховувати ризики.

Сценарний аналіз дозволяє моделювати фінансовий стан компанії за трьома сценаріями – оптимістичним, песимістичним і реалістичним, що дає змогу адаптуватися до змін та уникати кризових наслідків [11, с. 137–138].

Відтак, використання описаних вище методів у їх сукупності дозволяє компанії не лише оцінювати поточний фінансовий стан на конкретний

момент, а й розробляти довгострокові стратегії його покращення, мінімізувати ризики та підвищувати конкурентоздатність.

Враховуючи специфіку діяльності туристичних компаній, застосування методів фінансового аналізу потребує адаптації до особливостей цієї сфери.

Як правило, туристичний ринок характеризується високою сезонністю, динамічними змінами попиту на туристичні послуги та залежністю від валютних коливань. Вказане створює додаткові виклики для оцінки компаній у сфері туризму, зумовлює розробку спеціальних підходів до аналізу їх діяльності.

Так, сезонний характер туристичного бізнесу має суттєвий вплив на фінансові показники компаній цієї сфери. Основні доходи компанії отримують у т.зв. високий сезон, натомість у інші періоди витрати можуть перевищувати отриманий дохід. Відтак, застосування стандартних методів аналізу (ліквідність, оборотність активів) може створювати спотворену картину фінансової стійкості компанії. Отже, для отримання релевантних результатів варто використовувати середньозважені показники за рік, а також порівнювати фінансові результати за однакові періоди попередніх років для виявлення закономірності сезонних коливань.

Оскільки більшість туристичних компаній здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, їх фінансові показники напряму залежать від валютних коливань. Так, сплата клієнтами рахунків у національній валюті за умови їх виставлення в іноземній валюті утворює курсову різницю. Отже, оцінка валютних ризиків є важливим елементом аналізу компаній цієї галузі, а подолання ризику може досягатись за допомогою використання методів хеджування (форварди або ф’ючерси).

Попит на туристичні послуги залежить від багатьох зовнішніх чинників, зокрема економічної ситуації в державі, купівельної спроможні населення, політичної ситуації в державі, споживчих трендів тощо. Вказані фактори безумовно ускладнюють прогнозування, отже для достовірності результатів фінансового аналізу доцільним є застосування методів аналізу та

прогнозування на основі багатофакторних моделей. Зокрема, трендовий аналіз та кореляційний аналіз рівня доходів населення і витрат на туризм може допомогти точніше спрогнозувати фінансові показники компанії.

Отже, оцінка ФС компаній туристичної сфери вимагає врахування специфічних факторів, що впливають на їх діяльність. Під час проведення такої оцінки, класичні методи фінансового аналізу мають поєднуватися із адаптованими підходами, що дозволить не тільки отримати точне та об’єктивне розуміння фінансового стану, але і сприятиме ефективному управлінню ризиками та забезпечить стабільність компанії в змінюваних ринкових умовах.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТУРИСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ «JOIN UP!»

2.1 Організаційно-економічна характеристика туристичної компанії «JOIN UP!»

Туристична компанія (ТК) «JOIN UP!» у 2025 році є одним із провідних туристичних операторів України, який протягом 28 років свого існування зарекомендував себе надійним та клієтоорієнтованим.

Зареєстроване у 1997 році підприємство першопочатково мало статус туристичного агентства, а у 2009 році отримало статус туристичного оператора. Останнє дозволило не тільки розширити асортимент туристичних послуг, але і розробити власні ексклюзивні туристичні маршрути. Політикою компанії з моменту її заснування є високий рівень обслуговування клієнтів та співпраця із провідними міжнародними партнерами. Відтак, компанія стабільно розвивається та є конкурентоздатною.

Головний офіс компанії розташований у місті Києві, у обласних центрах України відкрито 58 філій, зокрема, і на умовах франчайзингу. Це дозволяє компанії мати значне покриття у регіонах, відтак залучати більшу кількість клієнтів та надавати ширший спектр туристичних послуг.

Із 2013 року компанія розпочала роботу представництв у Польщі, Казахстані та Молдові, що дозволило розширити географію послуг та залучити додаткових клієнтів. Вихід на міжнародний ринок став для туристичного оператора доволі серйозним викликом, зважаючи на законодавчі та економічні відмінності, споживчий попит та специфіку діяльності у інших країнах. Проте, станом на 2025 рік компанія має 6 іноземних офісів.

Як багатопрофільний туристичний оператор, компанія надає туристичні послуги внутрішнього та закордонного туризму, що дозволяє

утримувати лідерські позиції на ринку. Зокрема, протягом останніх 3 років компанія посідає 1-3 місце у рейтингах туристичних операторів України.

Спектр туристичних послуг компанії доволі різноманітний та включає в себе гірськолижний туризм, дайвінг, оздоровчий та SPA-туризм, шопінг, пляжний відпочинок, дайвінг, програми розваг, luxury-тури, а також види відпочинку залежно від вікової категорії клієнтів (молодіжний, сімейний, спокійний), відпочинок за програмою «все включено». У табл. 2.1 представлені географічні напрями за видами туристичних послуг.

Таблиця 2.1 – Географічні напрями надання туристичних послуг компанії JOIN UP! [35]

Вид туристичних послуг	Напрямки розвитку виду туристичних послуг
Гірськолижний туризм	Австрія, Азербайджан, Андорра, Болгарія, Польща, Словаччина, Туреччина, Україна, Фінляндія, Швейцарія
Оздоровчий та SPA-туризм	Азербайджан, Домінікана, Ізраїль, Індія, Мальдіви, Угорщина, Чехія, Шрі-Ланка
Дайвінг	Домінікана, Єгипет, Мальдіви, Таїланд, Шрі-Ланка
Шопінг	Азербайджан, Греція, Єгипет, Іспанія, Італія, ОАЕ, Туніс, Туреччина, Франція, Шрі-Ланка
Пляжний відпочинок	Азербайджан, Болгарія, Греція, Єгипет, Індія, Іспанія, Італія, Кіпр, Мальдіви, Мексика, ОАЕ, Таїланд, Туніс, Туреччина, Чорногорія, Шрі-Ланка
Програми розваг	Азербайджан, Єгипет, Індія, Іспанія, Італія, Йорданія, Куба, ОАЕ, Франція, Шрі-Ланка
Luxury-тури	Азербайджан, Туреччина
Молодіжний відпочинок	Азербайджан, Болгарія, Греція, Єгипет, Індія, Італія, Кіпр, Таїланд, Туреччина, Україна, Франція, Чехія, Шрі-Ланка
Сімейний відпочинок	Азербайджан, Болгарія, Греція, Єгипет, Ізраїль, Іспанія, Італія, ОАЕ, Таїланд, Туніс, Туреччина, Україна, Фінляндія, Чорногорія
Спокійний відпочинок	Болгарія, Єгипет, Туреччина, Україна
«Все включене»	Греція, Домінікана, Єгипет, Іспанія, Кіпр, Мальдіви, ОАЕ, Сейшели, Таїланд, Туніс, Туреччина, Україна, Чорногорія

Як бачимо, географія туристичних послуг компанії включає понад 50 країн, зокрема із переліку екзотичних. Проте, компанія зосереджена і на внутрішньому туризмі практично у кожному із видів відпочинку. Власне, це зумовлено зокрема особливостями роботи туристичних операторів під час

пандемії коронавірусної хвороби та під час повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну.

Характеризуючи бізнес-модель туристичного оператора, варто відзначити її змішаний тип, оскільки використовуються прямі та онлайн продажі, франчайзингова система та партнерські агенції. А отже, компанія має гнучку бізнес-модель, що дозволяє збільшити охоплення клієнтів та ефективно взаємодіяти із партнерами.

Разом із цим, туристичний ринок України характеризується високою конкуренцією. Перевагами або недоліками можуть виступати ціна, якість сервісу, надійність компанії, асортимент туристичних послуг, партнерські програми чи інші фактори (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Порівняльна характеристика провідних туристичних операторів України [35]

Компанія	Переваги	Недоліки
JOIN UP!	Велика мережа партнерських агентств та франчайзингових офісів Співпраця з авіакомпанією SkyUp Airlines, що дає можливість пропонувати ексклюзивні перельоти. Сильна IT-інфраструктура для бронювання та управління турами. Гнучка бізнес-модель (прямі продажі, агентства, франчайзинг)	Концентрація на певних географічних напрямах відпочинку. Негативні відгуки клієнтів щодо чартерних рейсів.
TUI Ukraine	Підтримка міжнародного бренду TUI, що забезпечує довіру клієнтів Власні готелі, що дозволяють контролювати рівень сервісу. Широкий вибір ексклюзивних турів	Висока вартість турів у порівнянні з іншими операторами Обмежена кількість прямих чартерів
Tez Tour	Великий досвід роботи на міжнародному ринку Власні чартерні рейси із партнерськими авіакомпаніями. Висока якість сервісу, розширена програма лояльності	Відсутність значної частки ринку в Україні Вузька спеціалізація на певних країнах (Туреччина, Єгипет, ОАЕ).
Coral Travel	Широка географія відпочинку. Репутація на ринку. Велика мережа партнерських агенцій. Доступні ціни на пакетні тури	Менш розвинена система підтримки онлайн-бронювання Залежність від партнерських авіакомпаній
ANEX Tour	Власні чартерні програми та готелі Високий рівень обслуговування та персоналізовані пропозиції	Вищі ціни, ніж у конкурентів Обмежена кількість бюджетних турів

Організаційна структура ТОВ «JOIN UP!» (рис. 1.1) характеризується як лінійно-функціональна модель управління, що являє собою системно впорядковану сукупність завдань, компетенцій і сфер відповідальності. Така структура забезпечує належні умови для реалізації господарської діяльності підприємства, спрямованої на досягнення основних цілей – забезпечення стабільного функціонування, отримання прибутку та закладення підґрунтя для подальшого розвитку.

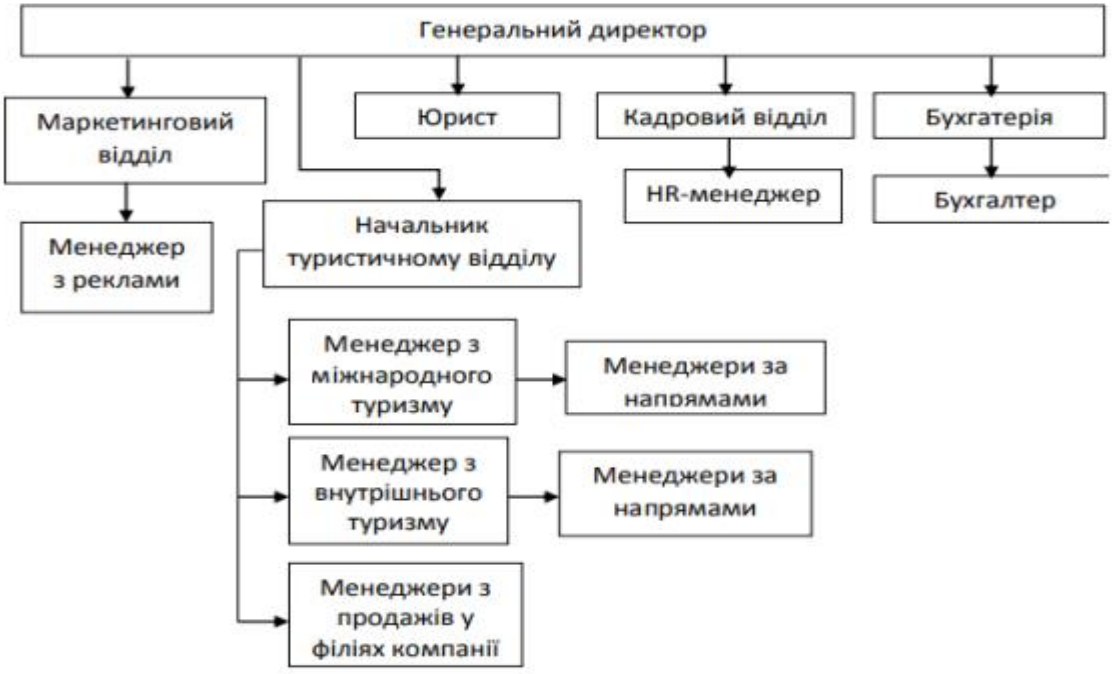

Рисунок 2.1 – Організаційна структура компанії «JOIN UP!»

Регулювання діяльності у сфері туризму в Україні здійснюється на підставі комплексу нормативно-правових актів, які встановлюють правові засади функціонування галузі. До основних документів, що формують нормативне підґрунтя туристичної діяльності, належать: Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України «Про туризм», Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності», Закон України «Про страхування», а також Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України».

Крім того, правове регулювання перетинання державного кордону громадянами України здійснюється відповідно до постанови Кабінету

Міністрів України від 27 січня 1995 року № 57 «Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України». Сукупність зазначених нормативних актів забезпечує комплексне врегулювання ключових аспектів туристичної діяльності, включаючи ліцензування, страхування та порядок виїзду й в'їзду громадян.

Внутрішнє регулювання компанія здійснює на підставі Статуту та документів, затверджених на його виконання (положення про структурні підрозділи тощо). Регулювання відносин із агентами та контрагентами здійснюється відповідними договорами.

Аналіз основних фінансово-економічних показників діяльності ТК «JOIN UP!» у 2022–2024 роках (табл. 2.3) виявив глибоку нестабільність фінансово-господарської діяльності, що є наслідком як внутрішніх диспропорцій, так і значного впливу повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну у лютому 2022 року, що призвело до різкого зниження туристичної активності, порушення логістики та загального згортання ринку.

1) У 2022 році чиста виручка компанії становила 7 196,0 тис. грн, що на 11 329,0 тис. грн. менше порівняно з 2021 роком (ТР 38,84%). У 2023-му зафіксовано зростання до 16 639,0 тис. грн. (ТР 231,23%), однак у 2024-му – різке падіння до 376,0 тис. грн. (ТР 2,26%). Така динаміка свідчить про нестабільний попит і вплив зовнішніх шоків.

2) Валовий прибуток змінювався синхронно з виручкою. Чистий збиток залишався значним: -129 486,0 тис. грн, -233 341,0 тис. грн. і -219 582,0 тис. грн. відповідно. Незважаючи на деяке скорочення у 2024 році (ТР 94,10%), компанія перебуває у стані глибокої фінансової кризи.

3) Витрати на оплату праці зросли з 26 012,0 тис. грн. (2022) до 69 586,0 тис. грн. (2023), потім зменшилися до 54 454,0 тис. грн. (2024). Це може свідчити як про перегляд кадрової політики, так і про зниження масштабів операційної діяльності.

Таблиця 2.3 – Аналіз основних фінансово-економічних показників діяльності ТК «JOIN UP!» [35]

Показник	2022	2023	2024	Відхилення 2022 року від 2021 року		Відхилення 2023 року від 2022 року		Відхилення 2024 року від 2023 року	
				тис.грн.	ТР, %	тис.грн.	ТР, %	тис.грн.	ТР, %
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис.грн. (2000)	7 196,00	16 639,00	376,00	-11 329,00	38,84	9 443,00	231,23	-16 263,00	2,26
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн. (2050)	0,00	26,00	0,00	-27 268,00	0,00	26,00	0,00	-26,00	0,00
Валовий прибуток/збиток, тис.грн. (2090)	7 196,00	16 613,00	376,00	-11 075,00	39,38	9 417,00	230,86	-16 237,00	2,26
Чистий збиток, тис.грн. (2355)	-129 486,00	-233 341,00	-219 582,00	-64 593,00	199,54	-103 855,00	180,21	13 759,00	94,10
Витрати на оплату праці, тис.грн. (2505)	26 012,00	69 586,00	54 454,00	3 846,00	117,35	43 574,00	267,51	-15 132,00	78,25
Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн. (1010)	2 022,00	2 022,00	1 933,00	-1 277,00	61,29	0,00	100,00	-89,00	95,60
Середньорічна вартість активів, тис.грн. (1095)	50 580,50	44 376,00	24 303,50	-1 469,00	97,18	-6 204,50	87,73	-20 072,50	54,77
Валова рентабельність продажу продукції, % (2090/2050)	0,00	638,96	0,00	-0,67		0,00		0,00	

4) Середньорічна вартість основних засобів зменшилась із 2 022,0 тис. грн. (2022-2023) до 1 933,0 тис. грн. у 2024 році. Активи скоротилися з 50 580,5 тис. грн. у 2022 році до 24 303,5 тис. грн. у 2024-му, що на 26 277,0 тис. грн. менше. Це може свідчити про продаж майна, зниження інвестицій або вимушене виведення капіталу.

Отримані результати демонструють, що фінансово-господарський стан компанії перебуває в системній кризі. Основними чинниками такого становища є зовнішньополітичні події (війна), втрати ринку, обмеження мобільності населення, падіння платоспроможного попиту та деградація інфраструктури.

2.2 Аналіз фінансового стану туристичної компанії «JOIN UP!»

З метою проведення аналізу фінансового стану ТК «JOIN UP!» розглянемо динаміку фінансових показників за останні роки та проведемо горизонтальний і вертикальний аналіз активів, використовуючи наявну фінансову звітність за 2022-2024 роки (табл. 2.4 – 2.6).

Таблиця 2.4 – Горизонтальний і вертикальний аналіз активів, 2022 рік [36]

Показник	Код рядка	Станом на 01.01.2022		Станом на 31.12.2022		Відхилення	
		Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %
I. Необоротні активи							
Залишкова вартість нематеріальних активів	1000	42296,00	90,35	32710,00	60,19	-9586,00	-127,32
Залишкова вартість основних засобів	1010	2743,00	5,86	1301,00	2,39	-1442,00	-19,15
Довгострокова ДЗ	1040	0,00	0,00	18249,00	33,58	18249,00	242,38
Усього за розділом I	1095	46816,00	5,65	54345,00	5,14	7529,00	3,30

Продовження таблиці 2.4

II. Оборотні активи							
Виробничі запаси	1101	338,00	0,04	101,00	0,01	-237,00	-0,11
Агрегована ДЗ	1125-1155	704994,00	90,11	963073,00	91,10	258079,00	117,06
Гроші та їх еквіваленти	1165	71837,00	9,18	38574,00	3,85	-33263,00	-15,09
Інші оборотні активи	1190	970,00	0,12	1013,00	0,10	43,00	0,02
Усього за розділом II	1195	782369,00	94,35	1002842,00	94,86	220473,00	96,70
Баланс	1300	829185,00		1057187,00		228002,00	

На початок 2022 року необоротні активи становили 46 816,0 тис. грн, до кінця року зросли до 54 345,0 тис. грн. (+7 529,0 тис. грн, +3,30%) переважно за рахунок формування довгострокової ДЗ (18 249,0 тис. грн.). Нематеріальні активи зменшилися з 42 296,0 до 32 710,0 тис. грн. (-9 586,0 тис. грн.), а основні засоби – із 2 743,0 до 1 301,0 тис. грн. (-1 442,0 тис. грн.), що вказує на амортизацію, списання або вибуття майна в кризових умовах. Інші необоротні активи лишилися нульовими.

Оборотні активи зросли з 782 369,0 до 1 002 842,0 тис. грн. (+220 473,0 тис. грн, +28,2%), насамперед через збільшення поточної ДЗ з 699 009,0 до 959 503,0 тис. грн. (+118,15%). ГК скоротилися з 71 837,0 до 38 574,0 тис. грн. (-15,09 %), а виробничі запаси – із 338,0 до 101,0 тис. грн. Аванси видані зменшилися з 5 927,0 до 3 357,0 тис. грн, натомість ДЗ за нарахованими доходами зросла з 53,0 до 186,0 тис. грн.

Баланс компанії зріс із 829 185,0 до 1 057 187,0 тис. грн. (+228 002,0 тис. грн.) внаслідок концентрації активів у формі ДЗ (довгострокової +18 249,0 тис. грн, короткострокової +260 494,0 тис. грн.) замість ліквідних засобів. Така структура підвищує ризики ліквідності та загрожує фінансовій стійкості через затримку конвертації вимог у ГК.

Фінансово-економічний аналіз структури активів ТК за 2022 рік вказує на поглиблення залежності від ДЗ при одночасному зниженні ліквідності та скороченні матеріальної бази (основних засобів, нематеріальних активів). В

умовах повномасштабної війни, руйнування інфраструктури, обмеження туристичних потоків і ризиків неповернення ДЗ така структура активів створює високий рівень фінансових ризиків.

Збереження платоспроможності потребує оптимізації дебіторської політики, активізації роботи з боржниками, диверсифікації активів та пошуку нових джерел фінансування, зокрема за рахунок державної підтримки, грантів або міжнародної допомоги.

Таблиця 2.5 – Горизонтальний і вертикальний аналіз активів, 2023 рік [36]

Показник	Код рядка	Станом на 01.01.2023		Станом на 31.12.2023		Відхилення	
		Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %
I. Необоротні активи							
Залишкова вартість нематеріальних активів	1000	32710,00	60,19	24184,00	70,29	-8526,00	42,76
Залишкова вартість основних засобів	1010	1301,00	2,39	2963,00	8,61	1662,00	-8,34
Довгострокова ДЗ	1040	18249,00	33,58	7260,00	21,10	-10989,00	0,00
Усього за розділом I	1095	54345,00	5,14	34407,00	2,23	-19938,00	-4,11
II. Оборотні активи							
Виробничі запаси	1101	101,00	0,01	460,00	0,03	359,00	0,07
Агрегована ДЗ	1125-1155	963073,00	91,10	1505935,00	99,84	542862,00	107,38
Гроші та їх еквіваленти	1165	38574,00	3,85	277,00	0,02	-38297,00	-7,58
Інші оборотні активи	1190	1013,00	0,10	240,00	0,02	-773,00	-0,15
Усього за розділом II	1195	1002842,00	94,86	1508388,00	97,77	505546,00	104,11
Баланс	1300	1057187,00		1542795,00		485608,00	

На початок 2023 року необоротні активи становили 54 345,0 тис. грн, а на кінець року – 34 407,0 тис. грн. (-19 938,0 тис. грн, -4,11% питомої ваги). Основне скорочення відбулося за рахунок зменшення довгострокової ДЗ (з 18 249,0 до 7 260,0 тис. грн.) і нематеріальних активів (з 32 710,0 до 24 184,0

тис. грн.). Натомість основні засоби зросли з 1 301,0 до 2 963,0 тис. грн, що свідчить про оновлення матеріально-технічної бази. Інші статті необоротних активів залишилися на нульовому рівні.

Оборотні активи зросли на 505 546,0 тис. грн. – до 1 508 388,0 тис. грн. (питома вага 97,77%). Основним джерелом зростання була ДЗ: за продукцію – з 26,0 до 340 694,0 тис. грн, інша поточна – з 959 503,0 до 1 164 334,0 тис. грн. При цьому гроші та їх еквіваленти зменшилися з 38 574,0 до 277,0 тис. грн, що свідчить про різке падіння ліквідності. Аванси видані скоротилися до 905,0 тис. грн, ДЗ за нарахованими доходами – до 1,0 тис. грн. Інші оборотні активи зменшилися на 773,0 тис. грн, виробничі запаси зросли до 460,0 тис. грн.

Загальний баланс зріс до 1 542 795,0 тис. грн. (+485 608,0 тис. грн.) за рахунок зростання оборотних активів, переважно ДЗ. Одночасне зменшення ГК і необоротних активів свідчить про підвищення залежності від несвоєчасних розрахунків та зниження фінансової гнучкості.

Аналіз фінансової структури активів ТК за 2023 рік показав збільшення загального обсягу активів за рахунок значного нарощування ДЗ (на 545 499,0 тис. грн. у сукупності), що призвело до підвищення ризику ліквідності та фінансової нестійкості.

Зниження частки ГК на рахунках (-38 297,0 тис. грн.) та зменшення необоротних активів (-19 938,0 тис. грн.) поряд із зростанням залежності від боргових зобов’язань контрагентів свідчать про загрозу платоспроможності компанії у разі несвоєчасних розрахунків або неповернення боргів.

У контексті діяльності туристичної галузі під час війни, такі тенденції можуть бути наслідком зниження попиту, порушення логістики, обмежень на виїзд/в’їзд туристів, а також необхідності надання відстрочок клієнтам та партнерам. В умовах високої турбулентності ринку компанія потребує перегляду дебіторської політики, запровадження механізмів прискорення обігу коштів, диверсифікації джерел фінансування та зміцнення ліквідності.

Таблиця 2.6 – Горизонтальний і вертикальний аналіз активів, 2024 рік [36]

Показник	Код рядка	Станом на 01.01.2024		Станом на 31.12.2024		Відхилення	
		Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %
I. Необоротні активи							
Залишкова вартість нематеріальних активів	1000	24184,00	70,29	13297,00	93,64	-10887,00	53,88
Залишкова вартість основних засобів	1010	2963,00	8,61	903,00	6,36	-2060,00	10,19
Довгострокова ДЗ	1040	7260,00	21,10	0,00	0,00	-7260,00	0,00
Усього за розділом I	1095	34407,00	2,23	14200,00	1,07	-20207,00	9,15
II. Оборотні активи							
Виробничі запаси	1101	460,00	0,03	0,00	0,00	-460,00	0,23
ДЗ за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	340694,00	22,59	300312,00	22,97	-40382,00	20,12
Агрегована ДЗ	1125-1155	1505935,00	99,84	1307386,00	99,98	-198549,00	98,92
Гроші та їх еквіваленти	1165	277,00	0,02	171,00	0,01	-106,00	0,05
Інші оборотні активи	1190	240,00	0,02	155,00	0,01	-85,00	0,04
Усього за розділом II	1195	1508388,00	97,77	1307677,00	98,93	-200711,00	90,85
Баланс	1300	1542795,00		1321877,00		-220918,00	

У 2024 році необоротні активи зменшились з 34 407,0 до 14 200,0 тис. грн. (-20 207,0 тис. грн, падіння питомої ваги з 2,23% до 1,07%). Основне скорочення припало на нематеріальні активи (-10 887,0 тис. грн.) і основні засоби (-2 060,0 тис. грн.), що пов’язано з амортизацією, списанням або вибуттям активів. Довгострокова ДЗ зникла повністю, ймовірно внаслідок повернення або перекласифікації, що позитивно вплинуло на ліквідність, але зменшило загальну вартість активів.

Оборотні активи зменшились на 200 711,0 тис. грн. – до 1 307 677,0 тис. грн, хоча їх частка зросла до 98,93%. Найбільше падіння зафіксовано за іншою поточною ДЗ (-157 652,0 тис. грн.) та заборгованістю за продукцію (-40 382,0 тис. грн.). Виробничі запаси були списані повністю, а гроші та їх

еквіваленти скоротились до 171,0 тис. грн, що свідчить про зниження ліквідності. Інші активи також зменшилися, зокрема аванси та активи, що втратили господарську цінність.

Загальний баланс компанії зменшився з 1 542 795,0 до 1 321 877,0 тис. грн. (-220 918,0 тис. грн, -14,3%). Така динаміка свідчить про скорочення активної частини балансу, посилення залежності від ДЗ та зниження фінансової гнучкості.

Результати фінансового аналізу за 2024 рік свідчать про суттєве зменшення загального обсягу активів туристичної компанії на 220,9 млн грн, що є негативним індикатором фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Скорочення як необоротних активів (на 20,2 млн грн.), так і оборотних (на 200,7 млн грн.) супроводжується втратою грошових ресурсів та підвищенням залежності від ДЗ, яка на кінець періоду становить майже 1,31 млрд грн. (або понад 98% активів).

Також проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів компанії за вказані роки (табл. 2.7 – 2.9).

Таблиця 2.7 – Горизонтальний і вертикальний аналіз пасивів, 2022 рік [36]

Показник	Код рядка	Станом на 01.01.2022		Станом на 31.12.2022		Відхилення	
		Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	72671,00	47,44	72671,00	25,70	0,00	21,74
Непокритий збиток	1420	-225853,00	-147,44	-355437,00	-125,70	-129584,00	-21,74
Усього за розділом I	1495	-153182,00	-18,47	-282766,00	-26,76	-129584,00	
III. Поточні зобов’язання і забезпечення							
Агрегована КЗ	1610-1640	436068,00	52,59	396917,00	37,54	-39151,00	-15,05
Поточні забезпечення	1660	4959,00	0,60	6214,00	0,59	1255,00	-0,01
Інші поточні зобов’язання	1690	541340,00	65,29	936822,00	88,61	395482,00	23,33
Усього за розділом III	1695	982367,00	118,47	1339953,00	126,75	357586,00	8,27
Баланс	1900	829185,00		1057187,0		228002,00	

				0			

Станом на 31.12.2022 відбулося суттєве погіршення структури власного капіталу ТК «JOIN UP!». Зареєстрований капітал залишився незмінним (72 671,0 тис. грн.), однак непокритий збиток зріс на 129 584,0 тис. грн. – з -225 853,0 тис. грн. до -355 437,0 тис. грн. Як наслідок, загальний власний капітал зменшився з -153 182,0 тис. грн. до -282 766,0 тис. грн, що свідчить про загострення фінансової нестабільності підприємства та неможливість покриття зобов’язань за рахунок власних ресурсів.

Водночас поточні зобов’язання зросли на 357 586,0 тис. грн. – з 982 367,0 тис. грн. до 1 339 953,0 тис. грн. Найбільший приріст зафіксовано в категорії інших поточних зобов’язань (+395 482,0 тис. грн.), тоді як агрегована КЗ зменшилась на 39 151,0 тис. грн. Це свідчить про зміну структури короткострокової заборгованості та посилення фінансового навантаження. Загальний обсяг балансу збільшився на 228 002,0 тис. грн, проте зростання активів повністю забезпечено за рахунок залучених коштів, що підвищує ризики втрати платоспроможності.

Таблиця 2.8 – Горизонтальний і вертикальний аналіз пасивів, 2023 рік [36]

Показник	Код рядка	Станом на 01.01.2022		Станом на 31.12.2022		Відхилення	
		Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	72671,00	25,70	72671,00	13,81	0,00	11,89
Непокритий збиток	1420	-355437,00	-125,70	-588947,00	-111,91	-233510,00	-13,79
Усього за розділом I	1495	-282766,00	-26,75	-526276,00	-33,46	-243510,00	
III. Поточні зобов’язання і забезпечення							
Агрегована КЗ	1610-1640	396917,00	37,54	151884,00	9,84	-245033,00	-27,70
Поточні забезпечення	1660	6214,00	0,59	11051,00	0,72	4837,00	0,13
Інші поточні зобов’язання	1690	936822,00	88,61	1896136,00	122,90	959314,00	34,29
Усього за розділом III	1695	1339953,00	126,75	2059071,00	133,46	719118,00	6,72
Баланс	1900	1057187,0		1542795,0		485608,00	

		0		0			

У 2023 році структура власного капіталу ТК значно погіршилася. Непокритий збиток збільшився на 233 510,0 тис. грн, сягнувши -588 947,0 тис. грн, що призвело до поглиблення від'ємного значення власного капіталу з -282 766,0 до -526 276,0 тис. грн. Хоча зареєстрований капітал залишився незмінним, його частка у структурі зобов'язань зросла. Така динаміка свідчить про критичне зростання фінансових втрат, що негативно позначається на платоспроможності та інвестиційній привабливості підприємства.

Поточні зобов'язання зросли на 719 118,0 тис. грн, зокрема інші поточні зобов'язання – на 959 314,0 тис. грн, що компенсувало падіння агрегованої КЗ на 245 033,0 тис. грн. Загальна частка поточних зобов'язань у балансі зросла до понад 133%, що свідчить про домінування позикового капіталу та фінансування діяльності майже виключно за рахунок зовнішніх ресурсів. Баланс підприємства збільшився на 485 608,0 тис. грн, проте за рахунок зростання боргового навантаження, що підвищує фінансові ризики.

Таблиця 2.9 – Горизонтальний і вертикальний аналіз пасивів, 2024 рік [36]

Показник	Код рядка	Станом на 01.01.2022		Станом на 31.12.2022		Відхилення	
		Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %	Сума, тис.грн.	Вага, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	72671,00	13,81	72671,00	9,88	0,00	3,93
Непокритий збиток	1420	-588947,00	-111,91	-808529,00	-109,88	-219582,00	-2,03
Усього за розділом I	1495	-526276,00	-33,46	-735858,00	-55,67	-209582,00	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Агрегована КЗ	1610-1640	151884,00	9,84	85541,00	6,47	-66343,00	-3,37
Поточні забезпечення	1660	11051,00	0,72	5435,00	0,41	-5616,00	-0,31
Інші поточні зобов'язання	1690	1896136,00	122,90	1966759,00	148,79	70623,00	25,88
Усього за розділом III	1695	2059071,00	133,46	2057735,00	155,67	-1336,00	22,20

Баланс	1900	1542795,00		1321877,00		-220918,00	

У 2022 році власний капітал компанії продовжив знижуватись, поглиблюючи кризові тенденції. Непокритий збиток зріс ще на 219 582,0 тис. грн, досягнувши -808 529,0 тис. грн, що призвело до загального падіння власного капіталу до -735 858,0 тис. грн. Зареєстрований капітал залишився незмінним, проте його питома вага у структурі зобов'язань дещо зросла. Така динаміка свідчить про посилення фінансової нестабільності підприємства, при повній відсутності компенсаційних механізмів через власні джерела.

Водночас відбулося скорочення загального обсягу поточних зобов'язань на 1 336,0 тис. грн. Найбільше зменшення спостерігалося за агрегованою КЗ (-66 343,0 тис. грн.) і поточними забезпеченнями (-5 616,0 тис. грн.), тоді як інші поточні зобов'язання навпаки зросли на 70 623,0 тис. грн. Загальний баланс компанії зменшився на 220 918,0 тис. грн, що є наслідком як поглиблення збитковості, так і часткового зменшення зовнішніх фінансових зобов'язань. У підсумку підприємство продовжує демонструвати нестійку структуру капіталу та ознаки надмірної залежності від зовнішніх джерел фінансування.

В умовах нестабільного воєнного середовища, низького платоспроможного попиту, уповільнення туристичної галузі та зростання макроекономічних ризиків, така структура активів є вразливою і потребує невідкладних заходів з підвищення ліквідності, посилення контролю за розрахунками з дебіторами та перегляду фінансової стратегії.

Також, проведемо коефіцієнтний аналіз діяльності компанії за досліджуваний період з метою отримати більш повну характеристику її фінансового стану (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 – Коефіцієнтний аналіз діяльності, 2022-2024 роки [36]

Показник	2022	2023	2024	Відхилення		
				2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2024 р. до 2023 р.
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,75	0,73	0,64	-0,05	-0,02	-0,09
Коефіцієнт	0,03	0	0	-0,04	-0,03	0

абсолютної ліквідності						
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,75	0,73	0,64	-0,05	-0,02	-0,09

Продовження таблиці 2.10

Коефіцієнт автономії	-0,27	-0,33	-0,56	-0,09	-0,06	-0,23
Чиста маржа	-17,99	-14,02	-583,99	-15,95	3,97	-569,97
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	-5,2	-15,01	-51,82	-1,93	-9,81	-36,81
Коефіцієнт заборгованості	1,27	1,33	1,56	0,09	0,06	0,23

Упродовж трьох років коефіцієнти поточної та швидкої ліквідності демонстрували стабільне зниження, що свідчить про поступове погіршення здатності компанії покривати поточні зобов'язання. Особливо загрозливим є різке падіння абсолютної ліквідності, що вказує на майже повну відсутність ГК для термінових платежів.

Коефіцієнт автономії залишався від'ємним і продовжував погіршуватись, що свідчить про критичну залежність від позикових ресурсів. Зростання коефіцієнта заборгованості підтверджує тенденцію до нарощування боргового навантаження.

Показник покриття необоротних активів власним капіталом погіршився в кілька разів, залишаючись у від'ємному діапазоні, що вказує на нездатність фінансувати інвестиції за власний рахунок. Чиста маржа демонструє багаторазове поглиблення збитковості, що свідчить про глибоку фінансову кризу.

Відтак, аналіз фінансових коефіцієнтів за 2022–2024 роки свідчить про поглиблення фінансової кризи ТК, пов'язаної як з галузевими обмеженнями воєнного стану, так і з внутрішньою незбалансованістю структури активів і джерел фінансування. Характерними є втрата ліквідності, що відображається майже нульовим коефіцієнтом абсолютної ліквідності; критична залежність від позикових коштів, що підтверджується негативною автономією та зростанням заборгованості; збитковість діяльності, що демонструють від'ємні показники рентабельності; висока фінансова нестійкість через

відсутність власного капіталу.

У таких умовах компанія потребує реструктуризації боргових зобов’язань, оптимізації витрат, пошуку нових джерел фінансування, а також перегляду бізнес-моделі з фокусом на внутрішній туризм та розвиток послуг, менш чутливих до зовнішніх ризиків.

2.3 Оцінка ефективності управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!»

Оцінка ефективності УФС ТК «JOIN UP!» вимагає комплексного аналізу, що охоплює не лише кількісні показники, такі як рентабельність, платоспроможність та ділова активність, але й якісні аспекти, пов'язані з адаптацією до зовнішніх викликів та стратегічним плануванням. У контексті туристичної галузі, яка особливо вразлива до економічних та соціальних потрясінь, важливо оцінити, наскільки компанія здатна ефективно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, оптимізувати свої фінансові ресурси та забезпечити стійке зростання в умовах невизначеності. З огляду на необхідність оцінки ефективності УФС ТК «JOIN UP!», важливо перейти до аналізу її фінансової політики, яка відіграє ключову роль у забезпеченні стійкості та розвитку компанії в умовах мінливого ринкового середовища.

Проведемо аналіз динаміки фінансових показників ТК «JOIN UP!» у 2022 – 2024 роках (табл. 2.11).

Аналіз фінансових результатів ТК за 2022–2024 роки свідчить про нестабільну фінансову динаміку, що відображає як зовнішні економічні й політичні виклики, так і внутрішні проблеми управління фінансовими ресурсами.

У 2023 році валовий прибуток компанії суттєво зріс, що свідчить про покращення ефективності основної діяльності, однак уже в 2024 році

зафіксовано різке падіння, що вказує на втрату ринкових позицій та нестійкість доходу.

Таблиця 2.11 – Динаміка фінансових показників у 2022 – 2024 роках [36]

Показник	2022	2023	Відхилення 2023 року до 2022 року		2024	Відхилення 2024 року до 2023 року		Відхилення 2024 року до 2022 року	
			тис.грн.	Т.Р., %		тис.грн.	Т.Р., %	тис.грн.	Т.Р., %
Валовий прибуток (2090)	7196,00	16613,00	9417,00	230,86	376,00	-16237,00	2,26	-6820,00	5,23
Сальдо інших операцій-них доходів і витрат (2120)	18103,00	101669,00	83566,00	561,61	46686,00	-54983,00	45,92	28583,00	257,89
Збиток від операцій-ної діяль-ності (2195)	124310,00	245005,00	120695,00	197,09	220882,00	-24123,00	90,15	96572,00	177,69
Збиток до оподат-кування (2295)	129486,00	233341,00	103855,00	180,21	219582,00	-13759,00	94,10	90096,00	169,58
Чистий збиток (2355)	129486,00	233341,00	103855,00	180,21	219582,00	-13759,00	94,10	90096,00	169,58

Сальдо інших операційних доходів також коливалося: після значного зростання у 2023 році у 2024-му показник зменшився майже вдвічі, що вказує на залежність компанії від нестабільних джерел, не пов’язаних з основною діяльністю.

Збиток від операційної діяльності та чистий збиток свідчать про нестабільність фінансових результатів і обмежену ефективність управлінських рішень в умовах мінливого середовища.

Результати аналізу свідчать, що УФС компанії є нестабільним і реактивним, а не стратегічним. Підприємство досягло зростання фінансових результатів у 2023 році, проте не змогло зберегти позитивну динаміку у 2024 році. Залежність фінансових результатів від інших операційних доходів, значне падіння валового прибутку та операційний збиток свідчать про низьку ефективність управління доходами, витратами та фінансовими ризиками.

Для підвищення ефективності фінансового управління необхідно посилити контроль за витратами, збалансувати джерела доходів, зменшити залежність від непрофільних доходів, а також впровадити системи управління фінансовими ризиками та планування ліквідності. Лише комплекс заходів із внутрішньої реорганізації та стратегічного фінансового управління дозволить зміцнити фінансову стійкість компанії в умовах нестабільного ринку.

Також, розглянемо динаміку фінансових індикаторів рентабельності ТК «JOIN UP!» за досліджувані роки (табл. 2.12).

Таблиця 2.12 – Динаміка фінансових індикаторів рентабельності ТК «JOIN UP!» за 2022 – 2024 роки

Показник	2022	2023	Відхилення 2023 року до 2022 року	2024	Відхилення 2024 року до 2023 року	Відхилення 2024 року до 2022 року
Рентабельність активів (ROA)	-0,12	-0,15	-0,03	-0,17	-0,02	-0,05
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,59	0,58	-0,01	0,35	-0,23	-0,24

Аналіз показників рентабельності ТК за 2022–2024 роки свідчить про хронічну збитковість діяльності та поступове погіршення фінансової результативності. ROA зберігає від'ємне значення протягом усього періоду: -0,12 у 2022 році, -0,15 у 2023 році (відхилення -0,03), і -0,17 у 2024 році (відхилення -0,02 порівняно з 2023 роком). Це свідчить про неефективне використання активів для отримання прибутку та поглиблення збитковості, оскільки підприємство системно не генерує додаткової вартості через активи.

ROE також демонструє спадну тенденцію: із 0,59 у 2022 році до 0,58 у 2023 році (відхилення -0,01) та подальше зниження до 0,35 у 2024 році (відхилення -0,23 від 2023 року, -0,24 від 2022 року). Попри те, що показник лишався позитивним, його різке падіння у 2024 році вказує на зменшення прибутковості для власників капіталу та зниження фінансової віддачі вкладених ресурсів.

Отримані результати вказують на зниження ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства: відсутність позитивної динаміки рентабельності активів свідчить про неефективне використання ресурсної бази, а падіння рентабельності власного капіталу – про зниження здатності компанії забезпечувати прибутковість для власників у довгостроковій перспективі. У цих умовах актуальними є заходи з оптимізації структури активів, підвищення оборотності, управління витратами та перегляду бізнес-моделі для забезпечення стабільної рентабельності.

Також, тенденції останніх років віддзеркалюють:

1) нездатність компанії фінансувати свої необоротні активи за рахунок власного капіталу, що є ознакою критичної фінансової нестабільності та високої залежності від зовнішніх джерел фінансування;

2) стійке погіршення фінансової незалежності, зростання фінансового ризику та нездатність покривати інвестиції у необоротні активи власними джерелами фінансування;

3) зростання фінансової залежності від позикового капіталу, що підвищує ризики платоспроможності в умовах нестабільної економічної

ситуації.

Сукупність таких тенденцій свідчить про неефективне УФС компанії, високу вразливість до зовнішніх ризиків та необхідність термінових заходів фінансової санації, оптимізації структури капіталу та залучення інвестицій для відновлення фінансової стійкості.

Отже, для стабілізації ФС компанії необхідно здійснити заходи з капіталізації, реструктуризації боргів, оптимізації структури активів, а також впровадити заходи щодо залучення власного капіталу чи пошуку інвесторів. Без таких дій фінансова стійкість залишатиметься на критично низькому рівні, що загрожує неплатоспроможністю у довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТУРИСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ «JOIN UP!»

3.1 Комплекс заходів удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!»

Реформування фінансового управління «JOIN UP!» має зосередитися на запобіганні неплатоспроможності та оперативному відновленні ліквідності шляхом впровадження програмних заходів, що базуються на чіткому аналізі, економічності та простоті реалізації. Система менеджменту, розроблена фахівцями, повинна поєднувати стратегічне та операційне планування, враховувати специфіку діяльності, масштаби та організаційно-правову форму компанії. Традиційні підходи до структур і методів фінансового управління виявилися недостатньо адаптивними в умовах динамічного ринку, тому «JOIN UP!» необхідно впроваджувати сучасні моделі, здатні реагувати на зростання платоспроможного попиту та високі стандарти сервісу. Через брак власних коштів і обмежений доступ до зовнішнього фінансування доцільно перейти до децентралізації фінансово-організаційних процесів та модернізувати управлінські структури, що підвищить автономію, гнучкість і привабливість для інвесторів.

Ефективність управління фінансами ТК «JOIN UP!» значною мірою визначається рівнем розвитку її організаційного забезпечення. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту – комплекс взаємопов’язаних внутрішніх структурних підрозділів та служб ТК, які здійснюватимуть розробку та ухвалення управлінських рішень у різних напрямах діяльності. Важливо, щоб така система будувалася на основі принципу центрів фінансової відповідальності (ЦФВ), що формуються в межах єдиної організаційної структури пансіонату. ЦФВ дозволять підвищити рівень контролю, мотивації та результативності фінансово-

господарської діяльності кожного структурного елементу суб'єкта туристичного бізнесу.

Управління за ЦФВ виступатиме однією з ключових підсистем, що забезпечить ефективне функціонування фінансового менеджменту суб'єктів туристичного бізнесу. В межах цієї підсистеми створюються можливості для оцінювання внеску кожного структурного підрозділу у досягнення кінцевих результатів діяльності ТК, що дозволяє деталізувати контроль за витратами і підвищити прозорість управлінських процесів. Такий підхід забезпечить більш цілеспрямоване управління ресурсами та суттєво підвищує загальну економічну ефективність господарської діяльності ТК «JoinUP!».

Водночас створення ЦФВ стане необхідною умовою для ефективного регулювання витрат та фінансових результатів діяльності на основі оціночних показників, за які нестимуть відповідальність керівники відповідних структурних підрозділів ТК «JOIN UP!». ЦФВ розглядаються нами як структурна одиниця підприємства, яка має повний контроль над певними складовими формування його фінансово-економічного стану. Керівник ЦФВ буде уповноважений самостійно приймати управлінські рішення в межах визначених компетенцій і несе персональну відповідальність за досягнення встановлених планових показників. В іншому, більш вужчому розумінні, ЦФВ може бути охарактеризований як окремий сегмент підприємства, діяльність якого контролюється через оцінювання результативності роботи його керівника.

ЦФВ визначається як структурний підрозділ або їх група, що виконує операції, кінцева мета яких полягає в оптимізації прибутку підприємства. Основною особливістю центрів фінансової відповідальності є їх здатність безпосередньо впливати на рівень прибутковості діяльності суб'єкта туристичного бізнесу. Керівники таких ЦФВ нестимуть відповідальність перед вищим керівництвом за досягнення встановлених цілей, а також за дотримання визначених меж витрат та ефективне використання ресурсів.

Метою впровадження ЦФВ буде підвищення ефективності управління

суб’єктами туристичного бізнесу шляхом систематизації та узагальнення інформації щодо витрат і результатів діяльності кожного окремого центру. Основоположним принципом функціонування цієї системи стане те, що кожен центр фінансової відповідальності нестиме відповідальність виключно за ті витрати, доходи або інші економічні показники, на які його керівники мають реальний вплив у межах встановленого періоду часу. Такий підхід забезпечує прозорість обліку фінансових результатів і сприяє більш об’єктивній оцінці ефективності управлінських рішень на всіх рівнях організаційної структури.

Сукупність усіх ЦФВ буде формувати фінансову структуру ТК «JOIN UP!». При цьому фінансова структура розглядатиметься як ієрархічна система центрів відповідальності, інтегрованих у різні рівні та підрозділи організаційної структури ТК. Правильно сформована фінансова структура дасть змогу чітко ідентифікувати «ключові точки» формування та перерозподілу прибутку, а також забезпечити ефективний контроль за рухом доходів і витрат. Цей підхід сприятиме підвищенню прозорості фінансової діяльності, зміцненню управлінської дисципліни та забезпеченню цілеспрямованого впливу на фінансові результати компанії.

Управління фінансами на основі створення ЦФВ матиме на меті реалізацію низки послідовних заходів (див. Рис. 3.1).

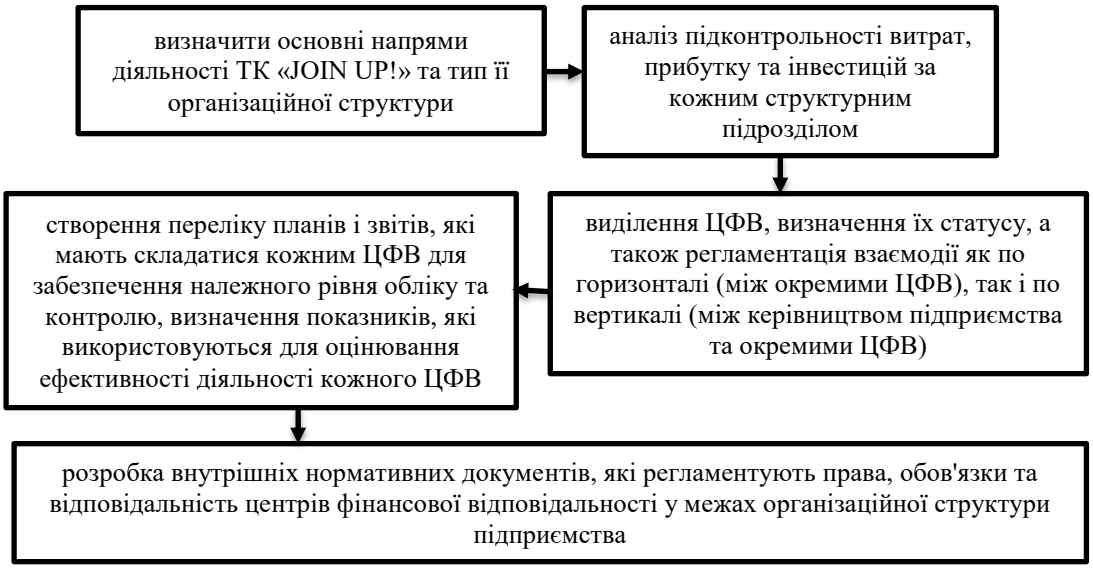

Рисунок 3.1 – Заходи запровадження УФС на основі створення ЦФВ

Відповідно до характеру виконуваних обов’язків менеджерів, ЦФВ класифікуються на чотири основні типи (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Типи ЦФВ

Тип центру	Характеристика
Центр витрат	Структурна одиниця, відповідальна лише за облік і контроль витрат, у межах якої відбувається первинне споживання ресурсів і формуються місця виникнення затрат.
Центр доходу	Підрозділ, відповідальний за формування доходів від реалізації послуг і супутні витрати збуту. Основний критерій оцінки: обсяг виручки. Керівник контролює витрати підрозділу, але фокусується на зростанні доходів.
Центр прибутку	Підрозділ, керівник якого відповідає за прибуток, контролюючи як витрати, так і доходи. Основне завдання: максимізація прибутку шляхом оптимізації співвідношення між витратами й доходами
Центр інвестицій	Підрозділ, керівник якого відповідає за витрати, доходи та інвестиції. Завдання: ефективне використання активів і активізація інвестиційної діяльності для забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Отже, виникає необхідність адаптації ЦФВ до специфічних умов функціонування суб’єктів туристичного бізнесу, беручи до уваги масштаби їхньої діяльності, чисельність персоналу, а також особливості організаційно-правової форми та організаційно-управлінської структури. Такий підхід дозволить забезпечити більш ефективне управління фінансовими ресурсами, сприятиме оптимізації внутрішніх бізнес-процесів і підвищуватиме загальну економічну результативність діяльності ТК «JOIN UP!».

Однією з ключових функцій усіх зазначених ЦФВ має стати здійснення контролю за дотриманням підконтрольних їм параметрів розвитку ТК «JOIN UP!». З цією метою варто сформувати ефективну систему внутрішнього контролю, яка покликана в подальшому бути невід'ємною складовою частиною загального механізму управління ТК «JOIN UP!». Наявність внутрішнього контролю дозволить не лише своєчасно виявляти відхилення від встановлених фінансових показників, а й забезпечить оперативне реагування на ризики, що виникають у процесі господарської діяльності, сприяючи підвищенню загальної ефективності управлінських рішень.

У межах системи контролінгу основну роль відіграє блок контролінгу фінансового стану, який доцільно впроваджувати в діяльність туристичної компанії «JOIN UP!». Формування такої системи на підприємстві повинно здійснюватися з урахуванням низки ключових вимог. Передусім, система контролінгу ФС має бути орієнтована на досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства. Водночас її побудова не повинна суперечити загальноприйнятим методам аналізу, планування та фінансово-обліковій політиці закладу. Важливими характеристиками системи є також оперативність, простота використання, гнучкість та адаптація до змін зовнішнього і внутрішнього середовища при мінімальних витратах ресурсів. Крім того, система контролінгу повинна бути зорієнтована на функціонування в рамках визначеного періоду господарської діяльності закладу, що забезпечить її практичну ефективність.

У системі контролінгу завданням фінансових менеджерів є проведення аналізу фактичних показників ФС підприємства, їх порівняння із запланованими орієнтирами, а також розробка і прийняття управлінських рішень, спрямованих на усунення виявлених відхилень. Основу для прийняття таких рішень становить система постійного моніторингу фінансових показників, яка є найбільш активним і динамічним елементом контролінгу. Ефективно організований моніторинг дозволяє оперативно виявляти негативні тенденції у фінансовій діяльності суб’єктів туристичного бізнесу та своєчасно впроваджувати заходи з їх коригування, що, у свою чергу, сприяє підтриманню стабільності ФС ТК «JOIN UP!».

Система моніторингу ФС ТК «JOIN UP!» передбачає безперервне спостереження за динамікою її основних фінансових показників, визначення показників відхилення фактичних результатів від запланованих показників, а також виявлення причин таких відхилень і оцінку їх можливих наслідків для фінансово-економічної діяльності. Запровадження ефективної системи моніторингу дає змогу своєчасно реагувати на негативні тенденції, мінімізувати ризики і забезпечити стабільний розвиток суб’єктів

туристичного бізнесу в умовах динамічного ринкового середовища.

На основі відповідних аналітичних показників ФС формується система носіїв контрольної інформації та розробляється уніфікована форма звітності виконавців, що забезпечує можливість здійснення контролінгу. Для підвищення ефективності контролінгу зазначені звіти повинні містити ключову інформацію, зокрема: фактичне значення контрольованого показника у порівнянні з його плановим рівнем; величину відхилення реального результату від передбачуваного значення, у тому числі з розподілом за впливовими факторами; аналіз причин виникнення виявлених відхилень; а також коментарі та рекомендації щодо прийняття відповідних управлінських рішень, спрямованих на покращення фінансової ситуації на підприємстві. Такий підхід забезпечує прозорість управлінського процесу та сприяє своєчасній корекції фінансово-господарської діяльності.

Таким чином, впровадження системи моніторингу фінансового стану ТК «JOIN UP!» дозволяє вирішити низку важливих завдань. Перш за все, вона забезпечує можливість отримання об’єктивної оцінки реального ФС підприємства за основними показниками на певний момент часу та формування відповідних висновків щодо його стійкості та ефективності. По-друге, система моніторингу дозволяє оперативно реагувати на виявлені негативні відхилення та вживати заходів щодо їх усунення. По-третє, результати моніторингу слугують підґрунтям для прийняття своєчасних управлінських рішень, спрямованих на покращення ФС підприємства. Наостанок, така система сприяє зниженню інформаційного ризику, оскільки виявляє не лише фінансові проблеми, а й можливі помилки або неточності в бухгалтерському обліку.

Побудова системи контролінгу на підприємствах туристичної сфери має вагоме практичне значення для підвищення ефективності управління ТК «JOIN UP!». Передусім, вона сприяє виробленню та прийняттю управлінських рішень у режимі реального часу відповідно до змін ринкової кон’юнктури. Крім того, система контролінгу дозволяє не лише здійснювати

аналіз поточного фінансово-економічного стану туристичних закладів, але й прогнозувати перспективи їх розвитку, визначаючи основні напрями і тренди змін. Важливим аспектом є також забезпечення можливості прийняття системних управлінських рішень на основі узгодженої діяльності всіх організаційно-управлінських структур та підрозділів підприємства. Нарешті, ефективно організована система контролінгу сприяє оптимізації розподілу інформаційних потоків у межах організації, що забезпечує своєчасність і повноту надходження необхідних даних для управлінського аналізу та планування.

Отже, ефективне управління фінансами ТК «JOIN UP!» вимагає впровадження сучасних підходів, серед яких особливе місце займає створення системи центрів фінансової відповідальності та запровадження фінансового контролінгу. Формування чіткої фінансової структури підприємства, побудованої на принципах відповідальності за доходи, витрати, прибуток та інвестиції, забезпечує прозорість фінансових потоків, підвищує обґрунтованість управлінських рішень і сприяє загальній фінансовій стабільності закладів туристичної сфери.

Впровадження системи контролінгу, орієнтованої на постійний моніторинг основних фінансових показників, дозволяє оперативно виявляти відхилення від запланованих показників, аналізувати їх причини та своєчасно вживати заходів для покращення ФС. Сукупне застосування механізмів ЦФВ та контролінгу створює умови для підвищення економічної ефективності суб’єктів туристичного бізнесу, зміцнення їх конкурентоспроможності та забезпечення стійкого розвитку в умовах ринкової економіки.

3.2 Шляхи усунення збитковості діяльності туристичної компанії «JOIN UP!»

Як вже вказувалося раніше, туристичний оператор «JOIN UP!» у розпал

повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну має ряд типових для усіх туристичних компаній фінансових проблем. Разом із цим, вважаємо, що удосконалення управління фінансовим станом компанії можливе за умови впровадження ряду заходів, які доцільно об'єднати у комплекс.

На основі теоретичного осмислення економічної літератури та аналізу механізмів фінансового управління в туристичному бізнесі варто дійти висновку, що власне фінансове адміністрування є найскладнішою та найбільш відповідальною складовою системи управління цими підприємствами.

Оскільки результати дослідження, представлені у другому розділі, свідчать про негативний вплив низки чинників, зокрема, надмірних витрат та неефективного управління грошовими потоками, на стан фінансового менеджменту суб'єктів туристичної галузі, першочерговим напрямом удосконалення фінансового управління є вжиття заходів для їх нейтралізації та забезпечення зростання прибутковості.

Розв'язання окреслених завдань можливе шляхом упровадження раціонального фінансового управління, яке передбачає низку взаємопов'язаних напрямів діяльності. Насамперед, ефективне фінансове управління повинне базуватися на достовірній та систематичній оцінці фінансового стану підприємства, що забезпечує об'єктивну інформаційну основу для прийняття управлінських рішень. Важливою складовою є також аналіз, планування та контроль фінансових результатів, спрямовані на досягнення стабільної прибутковості та фінансової стійкості. Крім того, суттєве значення має аналіз руху капіталу та активів із подальшою розробкою ефективних механізмів їх управління, що сприяє оптимізації структури ресурсів підприємства.

Особливу увагу слід приділяти аналізу, плануванню та контролю змін у структурі балансу, оскільки балансова структура безпосередньо відображає фінансове становище організації та визначає напрями її подальшого

розвитку. Не менш важливим є планування і контроль фінансових потоків, зокрема грошових надходжень і витрат, що дозволяє підтримувати необхідний рівень ліквідності й уникати фінансових ризиків. Управління витратами виступає окремим напрямом, орієнтованим на оптимізацію витратної частини бюджету, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів та зниження необґрунтованих витрат. Водночас до ключових завдань належить розроблення бюджетів для структурних підрозділів і ЦФВ із подальшим здійсненням ретельного контролю за їх виконанням, що забезпечує підвищення дисципліни витрачання коштів і сприяє досягненню запланованих фінансових показників.

На підставі результатів дослідження, викладених у попередніх розділах, робимо висновок, що процес удосконалення фінансового менеджменту ТК «JOIN UP!» має бути спрямований на забезпечення ефективного планування фінансових результатів та фінансового стану як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Особливу увагу при цьому слід приділяти підвищенню рівня прибутковості підприємств, а також зміцненню їх фінансової стабільності, що є передумовою для стійкого розвитку та конкурентоспроможності у ринковому середовищі.

Практичне застосування теоретичних положень фінансового менеджменту стає можливим лише за умови їх належного усвідомлення фінансовими менеджерами ТК «JOIN UP!». Ефективність впровадження фінансових стратегій безпосередньо залежить від рівня їх розуміння та готовності керівного персоналу до використання відповідних інструментів управління. Відтак першочерговим завданням є створення та впровадження дієвої системи управління фінансами, яка б забезпечувала стабільність фінансових потоків, оптимізацію витрат і підвищення загальної фінансової стійкості ТК «JOIN UP!».

Ключовим напрямом удосконалення фінансового менеджменту суб’єктів туристичної галузі є впровадження сучасних методів фінансового планування та контролю, передусім механізмів бюджетування.

Бюджетування слугує індикатором якості управління туристичним підприємством, відображаючи рівень менеджменту й ефективність прийнятих управлінських рішень відповідно до актуальних вимог ринкового середовища. Однією з провідних функцій бюджетування виступає планування майбутньої діяльності організації, включаючи прогнозування її фінансового стану, обсягів ресурсів, доходів та витрат, що зумовлює важливість бюджетного процесу для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

Бюджетування розглядається як процес стратегічного та тактичного планування майбутньої діяльності компанії із подальшим оформленням результатів у вигляді системи бюджетів. Залежно від поставлених цілей бюджетного процесу, на практиці застосовуються різні типи бюджетів: генеральні та часткові, гнучкі та статичні, що дозволяє адаптувати фінансове управління до специфіки діяльності ТК «JOIN UP!».

Бюджетування виступає початковим етапом у формуванні ефективної системи фінансового управління ТК «JOIN UP!». Його впровадження закладає основу для подальшого розвитку фінансового менеджменту, забезпечуючи структуроване планування та контроль за використанням фінансових ресурсів. Наступним логічним кроком у процесі удосконалення управління фінансами є застосування сучасних кількісних методів аналізу, серед яких особливе місце займають математичні та статистичні інструменти, зокрема кореляційно-регресійний аналіз. Використання таких підходів дозволяє виявляти залежності між ключовими фінансовими показниками, прогнозувати їх зміни та формувати більш обґрунтовані управлінські рішення.

Останніми роками взаємозв'язок показників, що визначають економічні результати діяльності підприємств туристичної сфери, зазнав глибокого теоретичного переосмислення. Підсумком таких досліджень стало визнання аналізу «Витрати – Обсяг – Прибуток» (CVP) або аналізу беззбитковості як одного з найбільш ефективних сучасних методів вирішення

взаємопов’язаних завдань управління фінансовими результатами. Застосування даного підходу дає змогу відстежити залежність фінансових показників туристичної компанії «JOIN UP!» від змін у структурі витрат та обсягах запропонованих послуг, а також оцінити потенціал самофінансування й визначити організаційно-економічні резерви беззбитковості та межі рентабельності.

Основним методологічним принципом аналізу СУР є класифікація витрат на постійні (П) та змінні (Зм), що має важливе теоретичне та практичне значення для діяльності будь-якого туристичного підприємства. Такий підхід дозволяє виявити внутрішні фінансові резерви, оптимізувати витратну структуру та підвищити ефективність управлінських рішень у фінансовій сфері.

Класифікація витрат на змінні (Зм), величина яких змінюється прямо пропорційно до обсягу виручки від реалізації, та умовно-змінні (УЗм), що залишаються стабільними незалежно від коливань обсягів доходу, має суттєве значення для виявлення закономірностей взаємозв’язку між виручкою, витратами та прибутком туристичного підприємства. Такий поділ створює базу для застосування методів аналізу точки беззбитковості, обчислення маржинального доходу та оцінювання операційного важеля, що дозволяє досліджувати чутливість прибутку до змін у виручці. Використання цих аналітичних інструментів сприяє розробленню більш ефективної фінансової стратегії, оптимізації структури витрат і підвищенню фінансової стійкості суб’єктів туристичного бізнесу.

Здійснення класифікації витрат на умовно-змінні (УЗм) та змінні (Зм) потребує чіткого методичного підходу до визначення ознак, що обумовлюють їх поділ. У сучасній економічній літературі пропонуються різні трактування цих категорій. Так, постійні витрати зазвичай визначають як такі, розмір яких залишається незмінним незалежно від коливань обсягу виробництва або реалізації продукції протягом певного інтервалу часу. Натомість змінні (Зм) витрати характеризуються тим, що їх величина

змінюється пропорційно до змін виробничої або збутової діяльності підприємства.

Водночас у наукових дослідженнях підкреслюється, що постійні (П) витрати мають тенденцію залишатися незмінними лише в межах певного діапазону обсягів виробництва, після перевищення якого можливі їх суттєві зміни, що пов'язано з економією або ефектом масштабу. Змінні (Зм) витрати, своєю чергою, можуть бути як прямо пропорційними (лінійними), так і нелінійними залежно від характеристик виробничого процесу або типу реалізованих послуг.

Такий поділ витрат має не лише теоретичну цінність, але й значне практичне значення для підприємств туристичної сфери, оскільки дозволяє точно визначати критичний обсяг реалізації, точку беззбитковості, рівень операційного важеля та приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо оптимізації витратної структури та підвищення рентабельності діяльності.

До категорії умовно-змінних (УЗм) витрат ТК «JOIN UP!» належать витрати, розмір яких залишається незмінним незалежно від змін обсягу виручки від реалізації туристичних путівок, тобто ті витрати, що не залежать від кількості обслуговуваних відпочиваючих. До таких витрат, зокрема, відносяться амортизаційні відрахування, витрати на поточний ремонт будівель і споруд, витрати на канцелярські та поштово-телеграфні послуги, а також витрати, пов'язані з охороною праці. Крім того, у повному обсязі до умовно-постійних витрат включаються обов’язкові податкові платежі та збори.

Натомість змінні (Зм) витрати характеризуються наявністю як постійних, так і змінних ознак, змінюючись залежно від обсягів реалізації туристичних послуг, проте їхня динаміка не завжди є прямо пропорційною цим змінам. Така поведінка витрат обумовлює необхідність поглибленого аналізу їх структури для більш точного прогнозування фінансових результатів та оптимізації діяльності туристичних підприємств.

Важливу роль у структурі витрат туристичної компанії «JOIN UP!»

відіграють так звані змішані статті затрат, які одночасно містять у своєму складі як умовно-змінні (УЗм), так і змінні (Зм) компоненти. До цієї категорії належать, зокрема, витрати на освітлення, опалення, утримання приміщень, експлуатацію автотранспорту та інші аналогічні витрати. Для таких статей характерним є те, що загальна сума витрат поділяється на умовно-постійну частину, яка залишається незмінною в межах певного діапазону діяльності, та змінну частину, величина якої залежить від обсягів споживання ресурсів або рівня господарської активності. Визначення співвідношення цих частин має принципове значення задля забезпечення точності фінансового планування, прогнозування витратної структури та прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо оптимізації витрат.

Перелік змінних (Зм) та умовно-змінних (УЗм) витрат має індивідуальні особливості для кожного конкретного суб’єкта туристичної діяльності, що обумовлено специфікою його господарської моделі та організаційної структури. Водночас загальний критерій класифікації витрат залишається універсальним і полягає у встановленні залежності або незалежності витрат від зміни обсягу виробництва чи реалізації послуг. Незважаючи на певний рівень умовності, що притаманний процесу віднесення окремих видів витрат до певної категорії, проведення ґрунтовного аналізу витратної структури дозволяє виявити потенційні можливості підприємства щодо оптимізації грошових потоків, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів та забезпечення стабільного розвитку.

Відтак, проведемо умовний розподіл витрат (табл. 3.2), взявши за основу класифікаційний підхід, запропонований М. Грідчиною та В. Калитюком [22], із відповідною адаптацією до сучасних вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. При цьому враховуватиметься також аналіз впливу змін обсягу надання послуг на величину окремих статей витрат, що дозволить здійснити більш об’єктивну та обґрунтовану класифікацію з урахуванням сучасних тенденцій розвитку фінансового менеджменту.

Таблиця 3.2 – Динаміка витрат ТК «JOIN UP!» у 2023-2024 роках, тис. грн. [36]

Показник	Витрати		
	2023	2024	Абсолютне відхилення (+/-)
Оплата товарів, робіт, послуг, авансування і підзвітні суми (УЗм)	181076,6	192602,4	+11525,8
Оплата праці і нарахування на ФОП (П)	147271,5	155410,2	+8138,7
Оплата основних засобів (Зм)	16353,4	16601,2	+247,8
Фінансові вкладення (Зм)	12111,1	12411,3	+300,2
Виплачені відсотки, кредити тощо (УЗм)	18389,3	16329,5	-2059,8
Розрахунки з бюджетом (П)	120395,3	131399,5	+11004,2
Всього витрат	497622,2	526781,1	+29158,9

За результатами аналізу варто виокремити доволі суттєве збільшення умовно-змінних та постійних витрат тоді, як змінні витрати збільшились несуттєво.

Ще одним важливим напрямом удосконалення системи управління фінансами ТК «JOIN UP!» є прогнозування грошових потоків. Цей процес має суттєве значення як для стратегічного планування довгострокового розвитку підприємства, так і для забезпечення ефективності перспективного фінансового планування. Прогнозування грошових надходжень і витрат дозволяє не лише підвищити обґрунтованість управлінських рішень, а й забезпечити належний рівень фінансової стійкості, своєчасне виявлення можливих дефіцитів ліквідності та розробку заходів для їх мінімізації.

Прогнозування грошових потоків передбачає визначення потенційних джерел надходження ГК та основних напрямів їх використання. З огляду на те, що більшість фінансових показників складно піддаються точному прогнозуванню, процес планування грошових потоків зазвичай зводиться до формування бюджету ГК на прогнозний період. При цьому увага зосереджується на ключових параметрах, які найбільше впливають на рух грошових ресурсів: обсязі продажів, частці виручки від реалізації за готівковий розрахунок, а також прогнозованому рівні КЗ.

Прогнозування здійснюється на визначений період, що може охоплювати один рік із поквартальною деталізацією, один квартал із

розподілом за місяцями або один місяць із поділом за декадами. Така деталізація дозволяє забезпечити більш точне управління ліквідністю та своєчасне виявлення можливих фінансових ризиків.

Методика прогнозування грошових потоків охоплює кілька основних етапів, зокрема: прогнозування обсягів грошових надходжень за відповідний період; прогнозування обсягів відтоку ГК; розрахунок чистого грошового потоку, що відображає надлишок або дефіцит коштів; а також обчислення загальної потреби у короткостроковому фінансуванні.

Відповідно до зазначеної методики, здійснимо прогнозування грошових потоків та розрахунок загальної потреби у ГК ТК «JOIN UP!». Згідно з плановими показниками, обсяг продажів у І кварталі 2025 року передбачається на такому рівні: січень 2025 року: 48 000,00 тис. грн, лютий 2025 року: 49 000,00 тис. грн, березень 2025 року: 53 400,00 тис. грн. Для більшої точності враховуються також фактичні дані щодо обсягів продажів за минулий рік: листопад 2024 року (43 500,00 тис. грн.) грудень 2024 року (45 670,00 тис. грн.).

Бюджет ГК на І квартал 2025 року формується на основі послідовних розрахунків трьох основних показників, що дозволяють комплексно оцінити прогнозовані грошові потоки підприємства (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Динаміка ГК та ДЗ ТК «JOIN UP!» на І квартал 2025 року, тис. грн. [36]

Показники	Січень	Лютий	Березень
Дебітори на початок періоду	598,40	4788,40	5660,40
Виручка від реалізації – всього	47524,00	48300,00	51250,00
в т.ч. продаж з відтермінуванням (80%) (п.2х0,8)	38019,20	38640,00	41000,00
Поступлення ГК			
Реалізація поточного місяця за готівку (20%) (п.2х0,2)	9504,80	9660,00	10250,00
70% реалізація з відтермінуванням з минулого місяця	25575,20	26613,44	27048,00
30% реалізація з відтермінуванням позаминулого місяця	10440,00	10960,80	9124,61
Поступлення ГК всього (п.4+п.5+п.6)	45520,00	47234,24	46422,61
Дебітори на кінець періоду (п.1+п.2-п.7)	2602,40	5854,16	10487,79

Отже, прогнозований бюджет ГК ТК «JOIN UP!» на І квартал 2025 року буде виглядати наступним чином (табл. 3.4):

Таблиця 3.4 – Прогнозований бюджет ГК ТК «JOIN UP!» на І квартал 2025 року, тис. грн. [36]

Показники	Січень	Лютий	Березень
Поступлення ГК від реалізації послуг	47524,00	48300,00	51250,00
Відтік ГК			
- погашення КЗ	42079,00	45370,00	49770,00
- інші платежі (оплата праці, розрахунки з бюджетом тощо)	5215,00	5647,00	7375,00
Всього виплат	47294,00	51017,00	57145,00
Надлишок (+), нестача (-)ГК	+230,00	-2717,00	-5895,00

Як бачимо із аналізу, на березень 2025 року у ТК «JOIN UP!» виникає значний дефіцит ГК, що вимагає проведення аналізу його утворення та надання пропозицій щодо кількох альтернативних варіантів подолання (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Розрахунок суми короткострокового фінансування ТК «JOIN UP!» на І квартал 2025 року, тис. грн. [36]

Показники	Січень	Лютий	Березень
Залишок коштів на початок періоду	8288,60	10116,60	9310,60
Зміна ГК	+230,00	-2717,00	-5895,00
Залишок ГК на кінець періоду	10116,60	9310,60	6794,80
Необхідний мінімум ГК на рахунку	290,00	290,00	290,00

За цих умов, вважаємо, що ТК «JOIN UP!» не потребує у І кварталі 2025 року короткотермінового фінансування, оскільки забезпечує власні потреби своєю виручкою.

Водночас, для вирішення проблеми дефіциту ГК пропонуються альтернативні заходи, розташовані у порядку спадання їх пріоритетності.

По-перше, доцільним є оптимізація управління ДЗ на основі даних бухгалтерського обліку. Проведений аналіз відповідних показників дозволяє визначити частки ДЗ, що характеризують реальне надходження ГК від реалізації послуг із відтермінуванням платежів. Отримані результати аналізу реєстрів ДЗ надають об'єктивну оцінку стану розрахунків підприємства з

покупцями, а також дають змогу виявити обсяги простроченої заборгованості, що потребують особливої уваги з боку фінансових менеджерів.

По-друге, варто оцінити можливість запровадження політики надання знижок за умови ранньої передоплати вартості послуг, що може стимулювати швидший приплив ГК та зміцнити ліквідність підприємства.

Також, варто впровадити ефективне використання знижок, які надаються постачальниками за умов купівлі товарів або послуг. Отримані економії можуть бути використані для прискорення реалізації товарів, підвищення конкурентоспроможності пропозицій і збільшення обіговості активів.

Нарешті, можливістю є вивчення можливості залучення додаткового кредитного фінансування у комерційних банках на умовах, прийнятних для підприємства. У разі дефіциту внутрішніх джерел фінансування залучення зовнішніх позик може стати вагомим інструментом підтримки платоспроможності та стабілізації фінансового стану.

Отже, для ефективного подолання дефіциту ГК ТК «JOIN UP!» доцільно застосовувати комплексний підхід, який передбачає оптимізацію управління ДЗ, тимчасове призупинення капітальних інвестицій, стимулювання ранніх оплат через надання знижок, використання бартерних угод у разі неможливості грошових розрахунків, обмеження продажів у кредит, покращення умов отримання кредитного товару від постачальників, оперативне використання наданих знижок для прискорення реалізації товарів, а також залучення додаткового банківського фінансування на прийнятних умовах. Сукупне використання зазначених заходів дозволяє не лише стабілізувати фінансові потоки підприємства, а й підвищити його платоспроможність і забезпечити стійкий розвиток у конкурентному середовищі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Відповідно до мети, у кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні основи управління фінансовим станом та розроблено практичні рекомендації щодо удосконалення управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!».

У результаті аналізу понятійного апарату встановлено, що фінансовий стан підприємства є багатокомпонентним показником, який відображає не лише рівень платоспроможності, а й фінансову гнучкість, рентабельність, структуру капіталу, оборотність ресурсів і здатність до самофінансування. Це поняття має бути розглянуте у взаємозв'язку з внутрішнім потенціалом підприємства та впливом зовнішніх економічних чинників.

В умовах туристичної галузі фінансовий стан особливо залежить від сезонних коливань, попиту та загального макроекономічного фону. У роботі підтверджено, що ключовими характеристиками фінансової життєздатності підприємства є стійкість грошового потоку, доступність оборотного капіталу та збалансованість активів і зобов'язань.

Огляд наукових джерел засвідчив, що ефективне управління фінансовим станом базується на поєднанні стратегічного бачення, управління ризиками, контролю ліквідності, використання бюджетного та інвестиційного планування. Основна увага має приділятися побудові системи моніторингу та адаптації до змін зовнішнього середовища.

У контексті компанії «JOIN UP!» важливо враховувати специфіку туристичного ринку – залежність від геополітичних ризиків, логістики, валютних коливань. З урахуванням цього, запропоновано використовувати адаптивну фінансову модель, здатну забезпечити швидке реагування на зміни в попиті та витратах.

Обґрунтовано застосування системного підходу до фінансового аналізу з використанням індикаторів ліквідності, рентабельності, платоспроможності, оборотності та фінансової автономії. Методики

включають як класичні (коефіцієнтні), так і прогностичні (регресійний, трендовий, сценарний) інструменти.

На прикладі галузі туризму запропоновано використовувати адаптований SWOT-аналіз і сценарне планування для оцінки впливу потенційних ризиків. Це дозволяє створити основу для розробки фінансової стратегії, яка враховує зовнішні виклики.

Проведений аналіз внутрішнього середовища компанії «JOIN UP!» засвідчив, що структура підприємства сформована для забезпечення комплексного туристичного обслуговування. Компанія орієнтується на широкий цільовий сегмент і активно функціонує на національному та міжнародному ринках.

Незважаючи на наявність сильної торговельної марки, у 2022–2024 рр. діяльність компанії характеризувалася різкою нестабільністю через війну, падіння попиту та обмежений доступ до фінансування. Фінансова звітність свідчить про зниження активів і збільшення непокритих збитків, що створює загрозу для стабільності.

Аналіз показників ліквідності, рентабельності, структури капіталу та заборгованості продемонстрував наявність фінансової кризи. Власний капітал мав від’ємне значення у всі роки дослідження, чиста рентабельність – критично низька, а абсолютна ліквідність майже нульова. Компанія втратила здатність генерувати стійкий прибуток.

Особливо тривожними є тенденції до зростання дебіторської заборгованості при одночасному зменшенні грошових коштів і необоротних активів. Баланс підприємства на кінець 2024 року скоротився на понад 220 млн грн, що свідчить про скорочення активної частини балансу.

Оцінка ефективності управління фінансовим станом туристичної компанії «JOIN UP!» виявила відсутність системного підходу до управління фінансами. Фінансові результати залишаються нестабільними, прибуток формується переважно за рахунок інших операційних доходів, а не основної діяльності. Це вказує на неефективність стратегічного управління.

Зниження показників рентабельності та неузгодженість між доходами і витратами вказують на критичну потребу в модернізації системи управління фінансовими потоками, контролі витрат і підвищенні дисципліни у сфері дебіторської політики.

У роботі запропоновано впровадити багаторівневу систему управління фінансами, що включає центри фінансової відповідальності, систему контролю витрат і антикризове бюджетування. Такі інструменти дозволяють підвищити прозорість і керованість витратними процесами.

Зокрема, рекомендовано оптимізувати структуру витрат, впровадити механізми планування прибутку за підрозділами, удосконалити систему стимулювання управлінського персоналу через фінансові показники. Важливим кроком є діджиталізація фінансового моніторингу та регулярна звітність.

Головним напрямом усунення збитковості визначено активізацію інвестиційної діяльності, реструктуризацію дебіторської заборгованості та зниження частки кредитного навантаження. Обґрунтовано необхідність переходу до політики децентралізованого управління витратами.

Також запропоновано запровадити стимулювання клієнтів до передоплати (через знижки), відстрочення капітальних інвестицій, а в перспективі – залучення позикових ресурсів за вигідними умовами. Це дозволить досягти стабілізації ліквідності та створити резерви для відновлення прибутковості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анохін С. П. Методика моделювання економічної стійкості промислових підприємств в сучасних умовах. Харків : ХНТУ, 2022. 48 с.

2. Артеменко В. Г., Беллендир М. В. Фінансовий аналіз : підручник. Харків : РИТГО, 2021. 120 с.

3. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2018. 592 с.

4. Богацька Н. М., Кричевська О. А. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 655-658.

5. Борщ А. Г. Економічна природа капіталу та фінансових ресурсів підприємства: точка зору на дискусійну проблему. URL : https://magazine.faaf.org.ua/ekonomichna-priroda-kapitalu-ta-finansovih-resursiv-pidpriemstva-tochka-zoru-na-diskusiynu-problemu.html (дата звернення: 22.03.2025).

6. Бугай В. З., Омельченко В. М. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства. *Держава та регіони*. Київ, 2020. № 1. С. 34-39.

7. Бурда А. І. Методичні підходи до оцінювання впливу складників тріади потенціалу на сталий розвиток підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України.* Львів, 2023. Вип. 19.12. С. 141-153.

8. Василенко А. В. Менеджмент стійкого розвитку підприємств : монографія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 648 с.

9. Громова А. Є., Крамаренко К. В. Аналіз фінансового стану підприємства з огляду ефективного використання фінансових ресурсів. *Молодий вчений.* 2017. № 5 (32). С. 44-47.

10. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність : практикум. Вінниця : ВНТУ, 2019. 143 с.

11. Ковальов В. В., Волкова О. М. Аналіз господарської діяльності підприємства. Харків : Основа, 2021. 424 с.

12. Колісник, О., Томша, А. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства. *Економіка та суспільство.* 2021. № 25. URL : https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/242/230 (дата звернення: 22.03.2025).

13. Коломієць Н. О., Коломієць О. П. Методологічні аспект оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством. URL : http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/viewFile/99627/94703 (дата звернення: 22.03.2025).

14. Кононенко Ж. А., Грибовська Ю. М., Ходаківська Л. О. Фактори зміни величини фінансових результатів підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 27–32.

15. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств; 2-е вид. Київ : Знання, 2020. 274 с.

16. Кремень В. М., Кремень О. І. Теоретичні засади управління капіталом підприємства. *Економіка. Фінанси*. 2020. № 11. С. 19-22. URL : https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/16697 (дата звернення: 22.03.2025).

17. Куліш Г. П., Чепка В. В., Гавриленко Ю. О. Фінансовий стан підприємства: фактори, що впливають на нього. *Економічні горизонти*, 2022. № 1(19), С. 4–11.

18. Ладунка І. С. Шляхи покращення фінансового стану підприємств в сучасних економічних умовах. *Економіка і суспільство.* 2017. № 5. С. 185-188.

19. Маркович І. Б. Стратегічне управління фінансами у запитаннях і відповідях: навч.-метод. посібник. Тернопіль: Прінт-офіс, 2014. 205 с.

20. Марцин В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість − основні складові фінансового стану підприємства. *Економіка. Фінанси. Право.* Київ, 2021. № 7. С. 26-28.

21. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій : Лист Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998 р. № 759/10/20-2117. URL :

https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2117225-98#Text (дата звернення: 22.03.2025).

22. Мошенський С. З., Олійник О. В. Економічний аналіз : підручник ; 4-вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2020. 704 с.

23. Музиченко А. О., Романів Н. Л. Фінансовий стан підприємства: сутність та шляхи покращення. *Агросвіт.* 2015 № 4. С. 39-43.

24. Мулик Я. І. Ліквідність підприємств як елемент управління фінансовою безпекою: методичне та інформаційне забезпечення. *Економіка. Фінанси. Менеджмент.* 2017. № 4. С. 42-51.

25. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері. Міністерство фінансів України. URL : https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1 (дата звернення: 22.03.2025).

26. Островська О. А. Фінансовий стан та фінансова стійкість підприємств: теоретичні аспекти визначення їх суті. *Стратегія економічного розвитку України*. Київ, 2022. Вип. 4 (11). 182 с.

27. Піскунов О. Г. Еволюція підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України «КПІ».* 2009. № 6. С. 80-88.

28. Податковий кодекс України. Закон України № 2755-VI від 2 грудня 2010 року. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text (дата звернення: 22.03.2025).

29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 року. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 22.03.2025).

30. Савельєва А. О. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що впливають на неї. *Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ*. Вінниця, 14-23 березня 2023 р. URL : https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2023/paper/view/3806/3169 (дата звернення: 22.03.2025).

31. Салига К. С. Методичні підходи діагностування фінансового стану підприємства. *Держава та регіони. Економіка та підприємництво*. Київ, 2011. № 3. С. 204-210.

32. Скаковська С. С., Заблюк Ю. В. Фінансова стійкість підприємства та її забезпечення. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. Рівне, 2022. Вип. 1. С. 72-79.

33. Тараруєв Ю. О. Сутність та діагностика фінансового стану підприємства. *Економіка та управління підприємствами.* 2021. № 2 (82). С. 113-119.

34. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2003. 554 с.

35. Туристична компанія «JOIN UP!» : офіційний веб-сайт. URL : https://joinup.ua/ (дата звернення: 22.03.2025).

36. Туристична компанія «JOIN UP!» : фінансова звітність. URL : https://clarity-project.info/edr/38729427 (дата звернення: 22.03.2025).

37. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : Знання, 2021. 815 с.

38. Хотомлянський О. Л. Знахуренко П. А. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. *Фінанси України.* 2007. № 1. С. 111–117.

39. Шеремет А. Д., Негашев Е. В. Методика фінансового аналізу; 2-е вид., перероб. та доп. Харків : Основа, 2019. 208 с.

40. Ярошевська О. В. Методи оцінки ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. *Національна академія наук України.* 2015. С. 175-193.

41. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.* 2018. Том 29 (68). № 3. С 173-180.